

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Zahraniční leasing užitkových vozidel

Cross-border leas of trucks

DP – PE – KFÚ 200023

Kateřina Levová

Vedoucí práce: Dr. Ing. Olga Hasprová (KFÚ)
Konzultanti: Ing. Radana Hojná (KFÚ)
Dr. Karel Vodička – firma Dr. Barbara Vodička,
Aussenhandel & Leasing

Počet stran: 69

Počet příloh: 4

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Hospodářská fakulta

Katedra financí a účetnictví

Školní rok 1999/2000

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

pro

Kateřinu Levovou

obor č. 6268 - 8 Podniková ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a navazujících předpisech určuje tuto diplomovou práci:

Název tématu: Zahraniční leasing užitkových vozidel

Zásady pro vypracování:

1. Význam a formy leasingu
2. Právní, daňové a účetní aspekty leasingu
3. Zahraniční leasing - ekonomická podstata
4. Celní problematika, daňová problematika a účetní problematika
5. Výhody a nevýhody zahraničního leasingu, eventuální návrhy změn v celních a daňových předpisech

KFU/PE-FU

69.1.12.2000

Rozsah diplomové práce: 50 - 60 stran

(do rozsahu nejsou započítány úvodní listy,
přehled literatury a přílohy)

Doporučená literatura:

Pulz, J.; Čichovský, Z.; Krutílek, J.; Tošovská, J.: Výkladový slovník leasingu, Grada
Publishing, Praha, 1995

Kolektiv autorů: Leasing do A do Z, Agentura Arnis -Kepler, Ltd., Praha, 1992

Pulz, J. a kol. : Leasing v teorii a praxi, Grada, a.s., Praha, 1993

Poradce 99/1-2 - Leasing, Poradce, s.r.o., Český Těšín, 1999

Vedoucí diplomové práce: Dr. Ing. Olga Hasprová

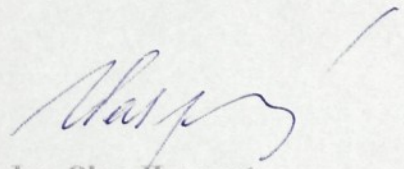
Konzultant:

Ing. Radana Hojná

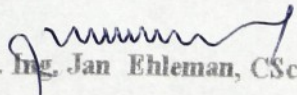
Dr. Karel Vodička - firma Dr. Barbara Vodička,

Aussenhandel & Leasing, s.r.o.

Termín odevzdání diplomové práce : 26. května 2000

Dr. Ing. Olga Hasprová
vedoucí katedry

Prof. Ing. Jan Ehleman, CSc.
děkan Hospodářské fakulty

V Liberci dne 11. listopadu 1999

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury pod vedením vedoucího a konzultanta.

Jsem si vědom(a) toho, že diplomová práce je majetkem školy a že bez souhlasu děkana fakulty s ní nesmím disponovat (např. publikovat). Beru na vědomí, že po pěti letech si mohu diplomovou práci vyžádat v Univerzitní knihovně TU v Liberci, kde je uložena, a tím výše uvedená omezení vůči mé osobě končí.

V Liberci dne 12. 5. 2000

Kerola Kachová

ANOTACE

Název: Zahraniční leasing užitkových vozidel

Tématem této diplomové práce je zahraniční leasing užitkových vozidel. V úvodu je vysvětlen záměr této práce a krátce představena firma Dr. Barbara Vodička, Aussenhandel & Leasing, s.r.o., která poskytla potřebnou součinnost při vypracování práce. Následuje průzkum současného stavu dané problematiky. Hlavní část práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je nejprve objasněn význam leasingu a jeho vývoj, následuje vymezení jednotlivých forem leasingu. Další kapitoly se věnují právní úpravě leasingu, daňovým aspektům (daň z příjmů a daň z přidané hodnoty) a účetní problematice. Praktická část nejdříve seznamuje se specifikami zahraničního leasingu, pak podrobně rozebírá jednotlivé kroky v celním řízení, daňovou problematiku a nakonec postup účtování konkrétního případu leasingu ze zahraničí. Nakonec jsou uvedeny výhody a nevýhody zahraničního leasingu a některé návrhy na zlepšení v celním řízení a v právní oblasti. V závěru je pak zdůrazněna zásadní výhoda zahraničního leasingu a je zde poukázáno na význam harmonizace českého práva v oblasti leasingu s právem Evropské unie.

THE ANOTATION

The title: The cross-border leas of trucks

The contents of this diploma work are the problems of cross-border leas of trucks. In introduction there is explained the intention of the work and in short introduced the firm Dr. Barbara Vodička, Aussenhandel & Leasing, Ltd. that extended necessary co-operation by the working of the work. Then follows a research of the contemporary stave in these problems. The main part is divided into the theoretical and practical part. In the theoretical part is at first clarified the meaning of the leasing and its development, then follows the definition of particular forms of leasing. The next chapters devote to the law regulation, tax aspects (income tax and added value tax) and accounting problems. The practical part acquaints at first with the specifications of cross-border leas, then in detail analyses particular steps of the customs proceedings, the tax problems and in the end the accounting process of the concrete case of cross-border leas. In the end there are introduced advantages and disadvantages of cross-border leas and any proposals of improving in the customs proceedings and in tax area. In conclusion is emphasised the essential advantage of cross-border leas and it points out especially on harmonisation of the Czech law in leasing with the law in The European Union.

OBSAH

1. ÚVOD	10
2. PRŮZKUM SOUČASNÉHO STAVU.....	11
3. VÝZNAM LEASINGU	12
4. VÝVOJ LEASINGU	12
4.1 VÝVOJ LEASINGU VE SVĚTĚ	12
4.2 VÝVOJ LEASINGU V ČESKÉ REPUBLICE	13
4.3 ČESKÝ LEASINGOVÝ TRH V ROCE 1999	14
5. FORMY LEASINGU	16
5.1 FINANČNÍ LEASING	16
5.2 OPERATIVNÍ LEASING	18
5.3 TUZEMSKÝ LEASING.....	19
5.4 ZAHRANIČNÍ LEASING	20
6. PRŮBĚH LEASINGOVÉ OPERACE	20
7. PRÁVNÍ, DAŇOVÉ A ÚČETNÍ ASPEKTY LEASINGU	23
7.1 PRÁVNÍ ASPEKTY	23
7.2 DAŇOVÉ ASPEKTY	25
7.2.1 <i>Daně z příjmů</i>	25
7.2.2 <i>Daň z přidané hodnoty</i>	28
7.3 ÚČETNÍ ASPEKTY.....	30
7.3.1 <i>Finanční leasing – zachycení v účetnictví poskytovatele leasingu</i>	32
7.3.2 <i>Finanční leasing – zachycení v účetnictví příjemce leasingu</i>	34
7.3.3 <i>Operativní leasing – zachycení v účetnictví poskytovatele leasingu</i>	36
7.3.4 <i>Operativní leasing – zachycení v účetnictví příjemce leasingu</i>	37
8. ZAHRANIČNÍ LEASING - EKONOMICKÁ PODSTATA.....	38
8.1 PRÁVNÍ A DAŇOVÁ ÚPRAVA V JEDNOTLIVÝCH ZEMÍCH	38
8.2 ÚČETNÍ A STATISTICKÝ SYSTÉM	40
8.3 IMPORTNÍ, EXPORTNÍ A CELNÍ POLITIKA	41
8.4 STABILITA MĚNY A JEJÍ SMĚNITELNOST	41
8.5 ZVÝŠENÉ NÁROKY NA REFINANCOVÁNÍ	42
8.6 ZVÝŠENÉ RIZIKO CELÉ TRANSAKCE.....	42

9. CELNÍ PROBLEMATIKA.....	42
9.1 REŽIM DOČASNÉHO POUŽITÍ.....	43
9.2 CELNÍ ŘÍZENÍ.....	44
9.3 VYMĚŘOVÁNÍ CLA	47
9.4 CELNÍ DOHLED	48
9.5 CELNÍ HODNOTA	49
10. DAŇOVÁ PROBLEMATIKA	50
10.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ	50
10.2 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	52
10.3 SILNIČNÍ DAŇ.....	54
11. ÚČETNÍ PROBLEMATIKA.....	55
12. VÝHODY A NEVÝHODY ZAHRANIČNÍHO LEASINGU	62
12.1 SKUTEČNÉ VÝHODY	62
12.2 RELATIVNÍ VÝHODY A NEVÝHODY	64
12.3 NÁVRHY EVENTUÁLNÍCH ZMĚN	66
13. ZÁVĚR.....	69

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

s. r. o. - společnost s ručením omezeným

USA (United States of America) - Spojené státy americké

ZDP - zákon o daních z příjmů

odst. - odstavec

apod. - a podobně

DPH - daň z přidané hodnoty

Sb. - sbírky

ČR - Česká republika

resp. - respektive

příp. - případně

IAS (International Accounting Standards) – mezinárodní účetní standardy

JCD - jednotná celní deklarace

ČNB - Česká národní banka

Kč - korun českých

DEM (Deutsche Mark) - německá marka

MD - Má dáti

D - Dal

tj. - to je

ES – Evropské společenství

1. Úvod

Záměrem této diplomové práce je objasnění nejen teoretických základů zahraničního leasingu, ale především praktických postupů v průběhu leasingové operace. Zaměřuje se zejména na právní, daňové a účetní problémy.

Diplomovou práci jsem vypracovala v součinnosti s leasingovou firmou Dr. Barbara Vodička, Aussenhandel & Leasing, s.r.o., ve které jsem pracovala jako asistentka. Tato společnost byla založena v Ústí nad Labem v roce 1999 a specializuje se na leasing užitkových vozidel, tahačů a návěsů. Některá vozidla pochází ze SRN. V německém Karlsruhe již řadu let působí stejnojmenná firma, se kterou firma úzce spolupracuje. V této práci budou proto jednotlivé problematiky týkající se zahraničního leasingu vysvětleny na případu dovozního zahraničního leasingu realizovaného z Německa.

Podle mého názoru patří leasing k významným finančním nástrojům a k dynamickým faktorům rozvoje ve všech tržních ekonomikách. U nás ještě není tak rozšířen jako v USA a západní Evropě, proto je očekáván jeho další růst.

2. Průzkum současného stavu

O leasingu jako moderní formě financování už bylo napsáno hodně publikací, avšak žádná z nich se nezabývá zahraničním leasingem podrobněji. Zahraniční leasing je tu zmiňován jako jeden z druhů leasingových operací, jsou zde přiblíženy zejména aspekty daňové a účetní. Právní problematika nebývá tolik rozvedena, protože se odvíjí od práva té které země, v které je zahraniční leasing provozován.

Samostatná kniha, která by pojednávala pouze o zahraničním leasingu, ještě nebyla napsána. Pravdou je, že zahraniční leasing není ještě v naší zemi tak rozšířen, což je dáno jeho náročností a relativně mladým leasingovým trhem. Zahraničním leasingem se zabývají velké leasingové společnosti, které mají bohaté zkušenosti a tradici na našem leasingovém trhu, nebo specializované leasingové firmy.

3. Význam leasingu

Anglické slovo "leasing" znamená v překladu pronajímání, nájem. Jde o jednu z novějších a pružnějších forem financování investic. Ve své podstatě je leasing prostředkem umožňujícím užívání věcí či práv, které jsou ve vlastnictví jiného subjektu, a to na nezbytně nutnou dobu. V rámci leasingové operace pořizuje leasingová společnost (poskytovatel leasingu) věc, právo nebo jinou majetkovou hodnotu (předmět leasingu) požadovanou smluvním partnerem - leasingovým nájemcem (příjemcem leasingu), který často vybírá i výrobce, prodejce či dovozce předmětu leasingu. Předmět leasingu je poskytován dlouhodobě, a to na dobu určitou, do úplatného užívání příjemce leasingu. Příjemci leasingu náleží užitky spojené s užíváním předmětu leasingu. Ten zůstává ve vlastnictví leasingové společnosti po celou dobu leasingu. Vlastnictví předmětu leasingu buď přechází na konci leasingu na příjemce leasingu nebo je tento předmět vrácen poskytovateli leasingu. Leasingem jsou pronajímány movité věci, zejména strojní zařízení, počítače, kancelářská technika, osobní automobily, nákladní a užitková vozidla a ostatní movité věci, pronajímají se také nemovitosti.

4. Vývoj leasingu

Leasing v dnešním pojetí vznikl prakticky v 50. letech v USA a velmi rychle se přenesl do západní Evropy. V evropských zemích s vyspělým tržním hospodářstvím se leasing podílí na financování investic téměř ze 40 %, v USA více než polovinou a v České republice podíl leasingu na pořizování investic tvoří více jak 25 % s tendencí jeho dalšího zvyšování.

4.1 Vývoj leasingu ve světě

Leasing prochází ve světě postupným kvalitativním vývojem, což se bude projevovat i v naší ekonomice. Na Světové leasingové konvenci v Paříži 1992 se hovořilo v této souvislosti o čtyřech vývojových fázích leasingu. Počáteční etapou je financování investic prostřednictvím pravidelných splátek nájemného, při kterém leasingové společnosti nepřebírají riziko zůstatkové hodnoty. Cílem je poskytnout úplné financování investice. Ve druhé etapě dochází k růstu konkurence leasingových společností a roste význam doprovodných technických, právních, servisních a dalších služeb poskytovaných v rámci leasingu. Zároveň se upřesňují zákonné regulace leasingu. Ve třetí etapě se více rozvíjejí jednotlivé druhy leasingu, zejména pronájmu předmětů leasingu, které se značnou zůstatkovou hodnotou nepřevzal do vlastnictví nájemce s následnou rekomercializací pronajatých předmětů po skončení leasingu. Nejvyšším stupněm je rozvoj leasingu, kterým lze získat předměty či celé technologie a komplexní investiční celky s úpravou podmínek kontraktu podle potřeb nájemce. Leasingové smlouvy se stávají součástí komplexních finančních a rozvojových projektů, obvykle s nadnárodní účastí. S tím se rozvíjí netradiční formy doprovodných služeb poradenského charakteru. [3]

4.2 Vývoj leasingu v České republice

Vývoj leasingu v České republice lze charakterizovat převažujícími faktory podle prvé vývojové etapy s prvky etapy druhé a třetí. V roce 1992 vznikla Asociace leasingových společností ČR. Její založení bylo reakcí na rozvoj leasingu v Československu na počátku devadesátých let, který vedl k nutnosti koordinace a prosazování společných zájmů domácích leasingových firem. Tato asociace usiluje o vytváření ekonomických, právních a dalších podmínek pro rozvoj leasingu a pro využívání jeho potenciálu v České republice. Jejím významným počinem bylo vydání všeobecných podmínek leasingu. V roce 1995 bylo členem asociace přes 130 leasingových společností, jejich obchodní obrat představoval přes 90 % objemu leasingu v ČR. K zajišťování žádoucího chování svých členů přijala tato asociace Kodex jednání svých členů Asociace leasingových

společností v ČR (viz. příloha č. 1). Asociace navázala i potřebné zahraniční kontakty, nejvýznamnější je členství ve Federaci evropských leasingových asociací (LEASEUROPE).

Leasingové společnosti lze rozdělit do dvou základních skupin. Tu první tvoří velké podnikatelské skupiny - bankovní leasingové společnosti a společnosti velkých průmyslových podniků, mezi které patří CAC Leasing, ŠkoFIN, OB leasing, GE Capital Leasing, Corfina aj. Druhou skupinu tvoří leasingové společnosti menšího a středního významu, které působí jako specializovanější objekty ve vztahu ke klientele i ve vztahu k předmětům leasingu.

4.3 Český leasingový trh v roce 1999

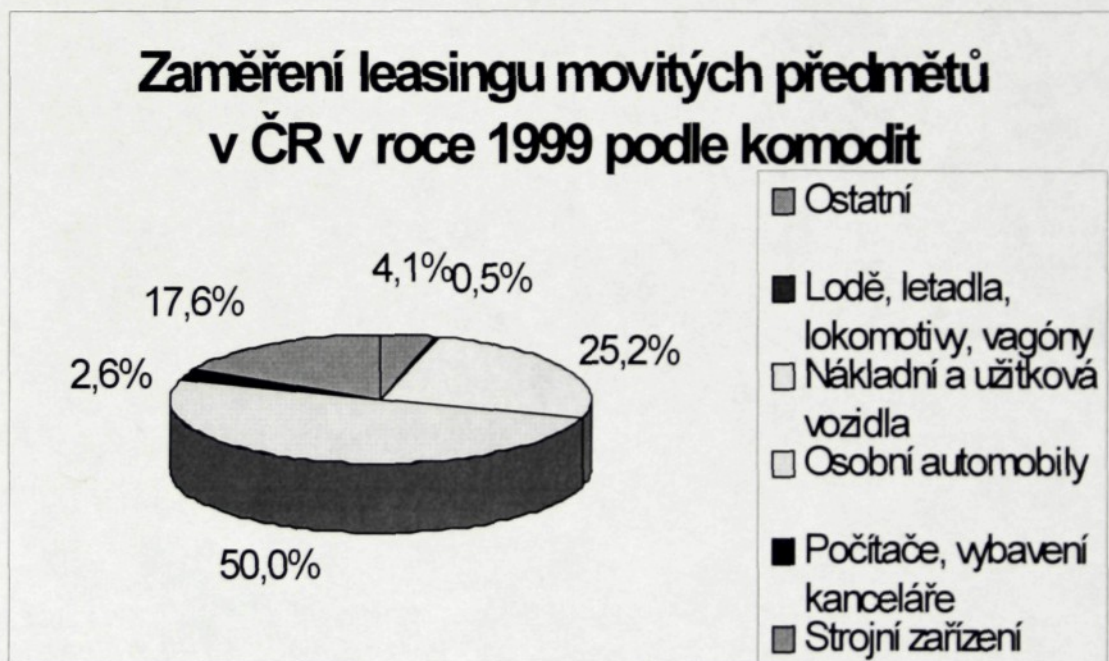
Přestože česká ekonomika již druhým rokem vykazuje nepříliš optimistické ukazatele, tento jev se nijak nepromítl do objemu leasingových obchodů. V roce 1999 totiž pokračoval jejich další kvantitativní i kvalitativní nárůst. Svým způsobem tak leasing převzal roli zdroje financování zejména podnikatelského sektoru, kterou české banky nedokázaly v minulých letech plnit.

Na oblast leasingu negativně působilo snížení objemu investic, stagnace rozvoje malých a středních podniků, oslabení kupní síly značné části spotřebitelů a problémy v refinancování řady leasingových společností v kontextu pokračujících úvěrových restrikcí domácích bank. Na druhé straně na rozvoj leasingu působilo snížení inflace a úrokových měr, které mělo pozitivní vliv na leasingové ceny.

Současně s tím, jak roste význam leasingu jako nástroje financování, dochází i k dalšímu rozvoji leasingové nabídky a doprovodných služeb. Například pojištění jednotlivých předmětů leasingu, které je často zákazníkům leasingových firem poskytováno bezplatně. V současné době se nabídka leasingových společností pro nové klienty rozrůstá o další služby či výhody, což souvisí s mohutným nástupem firem orientovaných na splátkový prodej či spotřebitelský leasing.

Konkurence na straně leasingové nabídky navíc vedla k dalšímu snížení ziskové marže leasingových společností.

V roce 1999 vzrostl objem nově uzavřených leasingových obchodů celkem o 19 %. Leasingové společnosti uvedly do leasingového užívání movitý hmotný majetek v souhrnné pořizovací ceně 80,3 mld. Kč (bez DPH). Celková hodnota majetku v leasingovém pronájmu se blíží hranici 150 mld. Kč. Nejpočetnějšími zákazníky leasingových společností byli především soukromí podnikatelé, leasing byl využíván hlavně k pořizování a užívání dopravních prostředků, strojů a zařízení (viz. graf). Největší dynamiku růstu zaznamenaly opět právě ty leasingové firmy, které se zabývají leasingem ojetých vozů či které zdůrazňují svoji orientaci na možnost pořízení motorových vozidel.

Vloni dále postoupila konsolidace českého leasingového trhu. Tři největší společnosti uzavřely vloni přes 40 % objemu všech nových leasingových obchodů, na první desítku připadly vloni téměř tři pětiny loňského objemu leasingu v ČR. V důsledku potíží se získáváním refinančních zdrojů i prohlubujících se problémů s problémovými zákazníky vloni omezilo nebo zastavilo několik dalších společností uzavírání nových leasingových smluv. Tato konsolidace je spojena

s tím, jak leasingové společnosti kladou stále větší důraz na racionalitu, úspornost a efektivitu provozu a snaží se stále obohacovat svou nabídku.

Český leasing se v loňském roce vyvíjel v souladu s trendy ovládajícími evropský leasingový trh, výjimkou je pouze výrazně vyšší podíl aut na našem leasingovém trhu. Leasing v ČR posílil své postavení dvanáctého nejrozsáhlejšího evropského leasingového trhu a vedoucí postavení mezi leasingovými trhy postkomunistických zemí střední a východní Evropy. Jeho podíl na celoevropských objemech činí více než 1,5 %. S přihlédnutím k prognózám makroekonomického vývoje a k trendům na straně poptávky lze očekávat, že konjunktura českého leasingu a tempo růstu jeho objemů z minulých let bude pokračovat i v letošním roce.

5. Formy leasingu

Členění leasingových forem v České republice odpovídá členění ve vyspělých tržních ekonomikách. Rozlišovány jsou dva základní typy: finanční leasing a operativní leasing. Odlišují se především přechodem vlastnického práva k pronajímanému předmětu na konci období nájmu, délkou leasingového období a účelem, za kterým jsou zřizovány. Společné jim je to, že právním vlastníkem po celou dobu nájmu v obou případech zůstává pronajímatel. Teritoriálně lze leasing členit na tuzemský a zahraniční.

5.1 Finanční leasing

"Finanční leasing je obchodní operací leasingového pronajímatele a leasingového nájemce, zajišťující pořízení majetkové hodnoty pronajímatelem podle potřeb a

požadavků nájemce, její úplatné užívání nájemcem po období blížící se době její životnosti a možnost jejího přechodu do vlastnictví nájemce".¹

Vedle pronajímatele a nájemce je obvykle dalším subjektem vztahu výrobce. Mezi výrobcem a pronajímatelem (leasingovou společností) se uzavírá kupní smlouva, na jejímž základě přechází předmět leasingu do vlastnictví leasingové společnosti. Nájemce si vybírá typ a značku zboží a sjednává s výrobcem veškeré podmínky dodávky, včetně ceny, záruk a způsobu uplatňování eventuálních reklamací. Pronajímatel je investorem, který kupuje zboží od výrobce a ihned po dodávce svěřuje zboží nájemci k plnému užívání. Zůstává však vlastníkem zboží a provádí předepsaným způsobem odpisy. Z právního hlediska je smlouva na finanční leasing za normálních okolností nevypověditelná ze strany nájemce. Ze strany pronajímatele je předčasné ukončení možné pouze z důvodů nedodržování závažných podmínek smlouvy.

Mezi nájemcem a pronajímatelem se uzavírá leasingová smlouva, která upravuje vztahy po dobu nájmu a zpravidla řeší také situaci na konci nájmu, resp. při skončení leasingové smlouvy (viz. příloha č. 2). Nájemce plně využívá dané zařízení a v pravidelných intervalech splácí sjednané nájemné pronajímateli, a to i v případě, kdy zařízení řádně nefunguje. Nájemce tudíž nese riziko pramenící ze ztráty, opotřebení a poškození. Leasingovým nájemcem mohou být jak podnikatelský subjekt, soukromá osoba, tak i komunální subjekt, neziskové a rozpočtové organizace.

Ekonomickým účelem finančního leasingu je využití strojů, zařízení a jiných majetkových hodnot bez rizik spojených s jejich vlastnictvím, jejich získání do vlastnictví po ukončení leasingu za cenu blížící se zůstatkové ceně, získání potřebného majetku bez dispozice s prostředky na jeho pořízení, vylepšení cash-flow, nezatížení účetní bilance a optimalizace daňového zatížení.

¹ [1] J. PULZ, L. ČICHOVSKÝ, J. KRUTÍLEK, J. TOŠOVSKÁ: Výkladový slovník leasingu. Grada Publishing. 1. vydání, Praha 1995, str. 25

V České republice je finanční leasing upraven především daňovými zákony, speciálně zákonem o dani z příjmu (dále ZDP). Pronajímat lze jen věci, které lze odepisovat. Pokud jde o minimální dobu finančního leasingu, je upravena zvlášť pro nájemce a pro pronajímatele. Pro nájemce musí být doba pronájemné věci delší než 20 % stanovené doby odepisování podle § 30, odst. 1 ZDP, nejméně však tři roky s výjimkou nemovitostí, u kterých musí doba pronájmu trvat nejméně osm let. Pronajímatel může také respektovat výše uvedenou lhůtu, avšak aby mohl uplatnit zvýhodněné leasingové odepisování, musí doba pronájmu hmotného majetku trvat alespoň 40 % doby odepisování podle § 30, odst. 1 ZDP. Horní hranice trvání finančního leasingu je přizpůsobena platební schopnosti leasingového nájemce, zpravidla nepřevyšuje odpisovou dobu. Kupní cena předmětu nájmu v době ukončení leasingové smlouvy nesmí být vyšší než zůstatková cena, kterou by měl předmět při rovnoměrném odepisování podle § 31 ZDP. [3]

Podmínkou finančního leasingu v České republice je bezpodmínečný odkup najatého hmotného majetku, resp. přechod vlastnictví za nulovou zůstatkovou cenu. V jiných zemích tato podmínka často neplatí, musí nebo může být do leasingové smlouvy zahrnuto právo opce na přednostní nákup předmětu nájmu. Po ukončení finančního pronájmu s následnou koupí zahrnuje poplatník odkoupený majetek do svého obchodního majetku.

5.2 Operativní leasing

"Operativní (operační, provozní) leasing je obchodní transakce, v jejímž rámci je na základě smlouvy za úhradu leasingovému nájemci umožňováno na určitou dobu užívání přesně vymezeného hmotného či nehmotného majetku ve vlastnictví leasingového pronajímatele." ¹

¹ [1] J. PULZ, L. ČICHOVSKÝ, J. KRUTÍLEK, J. TOŠOVSKÁ: Výkladový slovník leasingu. Grada Publishing. 1. vydání, Praha 1995, str. 78

Na rozdíl od finančního leasingu jde většinou o krátkodobou nebo střednědobou obchodní transakci, jejíž délka je výrazně kratší než fyzická a účetní životnost příslušného majetku. Proto ani není předvídána změna vlastnictví tohoto majetku v průběhu této obchodní transakce. Investiční riziko je přeneseno na leasingového pronajímatele. Ten odpovídá za provozuschopnost zařízení a je zavázán opatřit náhradu, pokud přestane plnit svou funkci. V případě, že tak neučiní, nájemce nezaplatí splátky. Pronajímatel je dále odpovědný za údržbu a opravy, zpravidla nabízí i doprovodné služby. Předmět operativního leasingu a jeho dodavatel nebývá zpravidla vybírán leasingovým nájemcem.

Prostřednictvím operativního leasingu je možné zajistit užívání potřebného hmotného či nehmotného majetku na dobu nezbytně nutnou. Je tedy volen v případech, kdy leasingový nájemce nemá zájem o vlastnictví, nýbrž výlučně o dočasné užívání předmětu leasingu. Délka operativního leasingu je určována subjektivní ekonomickou potřebou leasingového nájemce, minimální délka není limitována. Po skončení operativního leasingu je příslušný majetek vrácen leasingovému pronajímateli. Bývá zpravidla znovu využit v rámci dalšího operativního leasingu s jiným nájemcem nebo prodán na sekundárním trhu. Leasingové nájemné při naplnění jediné smlouvy o operativním leasingu nepokrývá po odečtení leasingové marže náklady na pořízení předmětu leasingu, zúčtování těchto nákladů a související výdaje leasingového pronajímatele. V operativním leasingu je kalkulováno s vysokými zůstatkovými hodnotami předmětu leasingu. Smlouva je nájemcem vypověditelná v předem sjednané výpovědní lhůtě. Předčasné ukončení nájmu ze strany pronajímatele je i při operativním leasingu obvykle možné pouze z důvodů nedodržování závažných podmínek smlouvy nájemcem.

5.3 Tuzemský leasing

"Tuzemský leasing je takový leasingový kontrakt, jehož účastníky jsou výhradně tuzemské subjekty (právnícké či fyzické osoby). Vztahují se na ně běžné tuzemské předpisy".¹

5.4 Zahraniční leasing

"Zahraniční leasing je vztah, ve kterém jeden z účastníků smlouvy je osoba se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí, buď pronajímatel nebo nájemce".² České předpisy upravují vztahy, ve kterých je zahraničním subjektem pronajímatel. Pokud je ale pronajímatelem česká osoba, uplatňuje se příslušné zahraniční právo, zejména daňové. To je v řadě případů podobné právu uplatňovanému v ČR s ohledem na uzavřené smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

6. Průběh leasingové operace

Každá leasingová operace probíhá v navzájem na sebe navazujících krocích, které lze seřadit do následující časové posloupnosti:

1) První kontakt zájemce o leasing s leasingovou společností. Potenciální klient kontaktuje leasingovou společnost většinou na základě informací získaných reklamní nebo informačně reklamní kampaní v nejrůznějších médiích. Během

¹ [3] J. ŘEHÁK, E. SEDLÁKOVÁ, V. BENDA, K. STARÝ: Poradce 99/1-2 Leasing. Poradce. Český Těšín 1999, str. 23

² [3] J. ŘEHÁK, E. SEDLÁKOVÁ, V. BENDA, K. STARÝ: Poradce 99/1-2 Leasing. Poradce. Český Těšín 1999, str. 23

tohoto kontaktu dochází ke vzájemnému informačnímu toku zpřesňujícím názory na leasing, podmínky jeho realizace a vysvětluje se průběh leasingové operace.

2) Předložení základních informací a podkladů zájemcem o leasing leasingové společnosti. Většina leasingových společností předkládá potenciálnímu zájemci o leasing k vyplnění formulář. Potencionální nájemce předkládá o sobě následující informace:

- živnostenský list,
- výpis z obchodního rejstříku,
- doklad o přidělení IČO a DIČ,
- poslední daňové přiznání,
- poslední dva výkazy zisků a ztrát (u právnických osob),
- peněžní deník, kniha došlých a odeslaných faktur (u fyzických osob),
- podnikatelský záměr.

3) Prověřování potenciálního zájemce o leasing. Prověřování klienta probíhá většinou v těchto základních krocích:

- prověřování právní subjektivity a vedení účtů zájemce u bank a výši jejich zadlužení i platební morálky,
- posouzení podnikatelského záměru klienta,
- kvalitu personálního vybavení žadatele pro realizaci jeho podnikatelského záměru,
- ekonomický přínos leasingem pořízeného předmětu leasingu pro cash flow žadatele a další hospodářsko-ekonomické charakteristiky.

4) Cenová nabídka leasingu v alternativním provedení. Leasingové splátky mohou být kalkulovány lineárně (rovnoměrně) nebo nelineárně, pro začátek splátkového období nebo pro konec splátkového období a jako fixní nebo jako variabilní. Pro kalkulaci leasingových splátek jsou nezbytné následující parametry:

- pořizovací cena předmětu leasingu,
- navýšení první splátky,
- úroková míra zdroje, který je použit na refinancování leasingové operace,

- leasingové marže,
- odkupní zůstatková hodnota předmětu leasingu po řádném ukončení leasingové operace,
- délka leasingové operace,
- interval splácení,
- určení, zda splátky budou kalkulovány na začátku daného splátkového období nebo na jeho konci,
- stanovení výše leasingových splátek.

5) Uzavření leasingové smlouvy. Leasingové smlouva je právní formou úpravy závazkových vztahů stran leasingové operace. Tato smlouva definuje vzájemná práva a povinnosti leasingového pronajímatele a leasingového nájemce a vymezuje v základních rysech obsah leasingové operace. Mezi podstatné obsahové náležitosti leasingové smlouvy patří určení smluvních stran, předmětu leasingu a základních podmínek jeho užívání leasingovým nájemcem. Smlouva by rovněž měla stanovit platební podmínky, podmínky předání předmětu leasingu do užívání nájemce, podrobnosti režimu jeho užívání, pojištění, dobu platnosti leasingové smlouvy a podmínky případného převodu vlastnictví předmětu leasingu na leasingového nájemce. K leasingové smlouvě se připojuje splátkový kalendář, který obsahuje přesnou výši jednotlivých splátek, jejich počet, měna a termín jejich splatnosti.

6) Uzavření kupní smlouvy s dodavatelem nebo výrobcem předmětu leasingu. Kupní smlouvou dochází k úplatnému převodu vlastnictví věci. Na základě této smlouvy je prodávající povinen odevzdat kupujícímu předmět koupě, kupující je povinen předmět koupě převzít a zaplatit prodávajícímu dohodnutou kupní cenu.

7) Uvedení předmětu leasingu do provozu. O dodání předmětu leasingu na místo určení se sepíše dodací list a ten se oboustranně potvrdí odběratelem a dodavatelem. Poté je předmět leasingu instalován a otestován a po zaškolení obsluhy je uveden do zkušebního a dále pak do plného provozu. O uvedení předmětu leasingu do provozu se vyhotovuje zápis o převzetí stroje nebo zařízení.

Předmět leasingu je pojištěn zpravidla leasingovým pronajímatelem, a to na náklady leasingového nájemce.

8) Účtování a splácení leasingového nájemného. Celková leasingová cena zahrnuje pořizovací cenu předmětu leasingu, včetně celních poplatků a transportních nákladů, daňové zatížení, leasingové navýšení, obsahující úrok použitého refinančního zdroje a adekvátní zisk leasingového pronajímatele.

9) Ukončení leasingové smlouvy. Leasingový pronajímatel připraví odkupní smlouvu, kde jako smluvní partneri jsou leasingový pronajímatel (prodávající) a leasingový nájemce (kupující). V řadě případů přechází vlastnictví k předmětu leasingu přímo na základě leasingové smlouvy zaplacením poslední leasingové splátky a dohodnuté zůstatkové (odkupní) ceny. V případech, kdy leasingový nájemce porušuje leasingovou smlouvu, může být leasingová smlouva vypovězena ze strany leasingové společnosti ještě před řádným ukončením leasingové operace. Zvláštním typem ukončení leasingové smlouvy je zničení majetku živelní pohromou nebo zcizení předmětu leasingu.

7. Právní, daňové a účetní aspekty leasingu

7.1 Právní aspekty

Předpokladem rozvoje leasingu je vyřešení základních právních otázek spojených s leasingovou operací v systému platných soukromoprávních norem. Přitom je třeba zohlednit vázanost daného státu pravidly mezinárodního práva, která se vztahují k leasingu. V českém právu není leasing komplexně upraven, obsahuje pouze dílčí vymezení některých aspektů leasingu.

Finanční leasing má některé shodné rysy s nájmem (podle občanského zákoníku), ale také s koupí najaté věci, s půjčkou, s úvěrem, s koupí na splátky apod. (podle

obchodního zákoníku). Mezi charakteristiky, představující ve svém souhrnu právní podstatu finančního pronájmu a odlišující finanční leasing od těchto smluvních typů, patří:

- získání příslušného předmětu do vlastnictví leasingového pronajímatele,
- trvání vlastnického práva leasingového pronajímatele k tomuto předmětu po celou dobu leasingové transakce,
- dlouhodobé převedení příslušných užívacích práv k předmětu leasingu na nájemce na dobu leasingové transakce,
- úplatnost převodu užívacích práv,
- přenesení zásadních povinností souvisejících s vlastnictvím předmětu leasingu, nebezpečí a rizik vztahujících se k předmětu leasingu a k jeho užívání na nájemce,
- zásadní podmíněnost platnosti leasingové smlouvy platností kupní smlouvy pronajímatele na předmět leasingu,
- zásadní nevypověditelnost leasingové smlouvy,
- možností (opcí) leasingového nájemce získat předmět leasingu do vlastnictví při splnění všech podmínek smlouvy o finančním leasingu. [1]

U operativního leasingu jsou spíše využitelná ustanovení občanského zákoníku (ustanovení o nájemní smlouvě). Jak u operativního leasingu, tak u nájmu jde o časově omezené a úplatné užívání cizí věci. Existují však i některé rozdíly:

- předmětem operativního leasingu bývají na rozdíl od nájmu nejen věci, ale i jiné majetkové hodnoty,
- pronajímatel v operativním leasingu nepředává vždy najatou věc ve stavu způsobilém k obvyklému užívání,
- odlišná je i praxe uzavírání podnájemních smluv týkajících se předmětů operativního podnájem, ke kterým je zapotřebí výslovný předchozí souhlas leasingového pronajímatele,
- ve smlouvách o operativním leasingu nebývá předvídána možnost výpovědi pronajímatele či nájemce,
- náhrada vadné věci jinou věcí sloužící témuž účelu nebývá ve smlouvách o operativním leasingu formulována vždy jako právo nájemce,

- po skončení smlouvy o operativním leasingu je leasingový nájemce povinen předat předmět leasingu zpět leasingovému pronajímateli. [1]

Leasingová smlouva mezi pronajímatelem a nájemcem by měla být smlouvou podle obchodního zákoníku, i když leasingovou smlouvu konkrétně obchodní zákoník neupravuje. Upravuje však vztahy mezi podnikateli.

Jako základ pro zpracování konkrétních leasingových smluv na pronájem movitých věcí jsou využívány "Všeobecné podmínky finančního leasingu", které vypracovala Asociace leasingových společností ČR.

7.2 Daňové aspekty

V průběhu leasingové operace jsou aplikovány daně jak vůči leasingovému pronajímateli, tak ve vztahu k leasingovému nájemci. Jde o zdanění přímými i nepřímými daněmi. Pro leasing v ČR je rozhodující zdanění přímou daní, upravené zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon stanoví způsob a sazby zdanění příjmů, určuje daňové odpočitatelné nákladové položky včetně režimu odpisování a stanovení odpisových skupin. Zatížení leasingových operací nepřímou daní stanoví v ČR zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon řeší výši sazeb, způsob výpočtu a odvodu DPH při tuzemském i zahraničním leasingu. Pro zdanění leasingové operace je rozhodující i zákon č. 377/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Stanoví postup správného a úplného zjištění, stanovení a splnění daňových povinností z hlediska výše daně a okamžiku vzniku daňové povinnosti. Všechny uvedené zákony byly několikrát novelizovány.

7.2.1 Daně z příjmů

Pro uplatnění daní z příjmů musí být splněna následující čtyři kritéria. Prvním kritériem je přechod vlastnictví předmětu leasingu z leasingové společnosti na nájemce při ukončení smlouvy a zařazení předmětu leasingu do obchodního majetku nájemce. Druhým kritériem je předmět nájmu. Zákon o daních z příjmů uznává jen hmotný majetek, který lze odepisovat. Třetím kritériem je minimální délka leasingové smlouvy u finančního leasingu. Ta musí být delší než 20 % stanovené doby odepisování, nejméně však tři roky (s výjimkou nemovitostí, u kterých je minimální doba nájmu osm let). U leasingové společnosti, aby mohla uplatnit zvýhodněné odpisy, je časový limit prodloužen na 40 % doby odepisování. Čtvrtým kritériem je výše kupní ceny předmětu leasingu při skončení leasingu. U finančního leasingu nesmí být tato cena vyšší než zůstatková cena, kterou by měla při rovnoměrném odepisování. Pokud je předmět leasingu odepsán ke skončení smlouvy ze 100 %, kupní cena může být rovna nule. U operativního leasingu při případném odkupu musí být kupní cena vyšší než zůstatková cena majetku při rovnoměrném odepisování. [3]

Jedním z nejdůležitějších principů průběhu leasingové smlouvy je časové rozlišení. Z daňového hlediska jde o to, které platby podléhají u nájemce časovému rozlišení, a od kterého momentu. Časovému rozlišení nepodléhají platby předem ve formě zálohy na nájemné placené předem, jejich rozpouštění má průběh zúčtování záloh dle smlouvy a splátkového kalendáře. Žádným způsobem se nerozpouští pravé akontace v průběhu smlouvy, které jsou zálohou na nákup hmotného majetku. Ty se začínou odepisovat až po zařazení předmětu leasingu do hmotného majetku nájemce po ukončení smlouvy. Pouze nájemné placené předem je předmětem časového rozlišení, a to ode dne, kdy byl předmět leasingu nájemci přenechán ve stavu způsobilém obvyklému užívání. Poplatník může uplatnit nájemné jako daňový výdaj s přesností maximálně na kalendářní měsíc, a to i za každý započatý měsíc.

Dalším problémem, který zákon o daních z příjmů řeší, je odepisování u pronajímatele. Pronajímatel může začít odepisovat až od následujícího měsíce po zahájení leasingu, uplatňuje-li měsíční odpisy. Pokud jde o jeho příjmy, ty je

možné časově rozlišovat s přesností maximálně na kalendářní měsíc, a to i za každý započatý měsíc (obdobně jako u nájemce). Určitý problém vzniká při konkrétním uplatňování zvýhodněných leasingových odpisů. Podle zákona o daních z příjmů lze pronajímáný hmotný movitý majetek u finančního pronájmu s následnou koupí odepsat až do 90 % vstupní ceny rovnoměrně po dobu trvání pronájmu za předpokladu, že doba pronájmu trvá alespoň 40 % doby standardního daňového odpisování, nejméně však tři roky. Při prodloužení doby pronájmu nad 40 % doby odpisování je možno odepsat za každé jedno procento doby odpisování další jedno procento vstupní ceny nad 90 % až do 100 % vstupní ceny.

Leasingový nájemce odepisuje výjimečně, např. u technického zhodnocení předmětu leasingu, které hradí leasingový nájemce a leasingový pronajímatel o ně nezvýšil vstupní cenu pronajatého majetku, a to na základě písemné smlouvy mezi leasingovým pronajímatelem a leasingovým nájemcem.

Komplikace mohou z daňového hlediska nastat při předčasném ukončení leasingové smlouvy. Záleží přitom na důvodech předčasného ukončení smlouvy, mezi které patří předčasné vypovězení nájemního vztahu nájemcem nebo pronajímatelem, dohodou smluvních partnerů, poškozením nebo zničením předmětu nájmu, odcizením předmětu nájmu a postoupením na jiného nájemce (pronajímatele).

Pokud nájemce odkoupí předmět leasingu před ukončením smlouvy, je smlouva už od počátku považována za smlouvu o operativním leasingu s následnou koupí. Bude-li kupní cena předmětu leasingu vyšší než zůstatková při rovnoměrném odpisování, bude dosud uhrazené nájemné uznáno jako daňově uznatelné. Po přechodu vlastnických práv teprve začne odpisování koupeného investičního majetku. V případě, že nájemce vrátí předmět leasingu, se smlouva o finančním leasingu překlasifikovává na smlouvu o operativním leasingu, kdy se předmět leasingu vrací zpět pronajímateli. Do daňových výdajů se uzná jen nájemné, které odpovídá době užívání předmětu leasingu. Při odcizení předmětu leasingu má

nájemce povinnost doplatit nájemné a zároveň má nárok na náhradu škody, ať pojistil předmět leasingu sám, nebo prostřednictvím leasingové společnosti, která pojistné zahrnuje do leasingových splátek. Podobný postup nastává při prokazatelném zničení předmětu leasingu. Postoupení leasingové smlouvy na jiného nájemce se nepovažuje za předčasné ukončení leasingové smlouvy, jestliže byly zachovány původní podmínky smlouvy. Nájemné je však zahrnováno do daňově uznatelných nákladů jen do výše poměrné části odpovídající užívání předmětu leasingu.

U pronajímatele je hlavním problémem přepočítávání odpisů, dojde-li k předčasnému ukončení smlouvy. Odkoupí-li leasingová společnost předmět nájmu od nájemce před ukončením smlouvy a bezprostředně uzavře smlouvu novou, pokračuje v odpisování. Nepodaří-li se uzavřít nová smlouva, odpisy se přepočtou od počátku smlouvy rovnoměrně či zrychleně a rozdíl je buď připočitatelná položka k daňovému základu, nebo odečitatelná položka, pokud byly leasingové odpisy nižší než zrychlené odpisy. Dojde-li k vrácení předmětu leasingu, odpisy se nepřepočítávají, dojde-li k bezprostřednímu uzavření nové smlouvy, v opačném případě se přepočítávají. Při odcizení nebo prokazatelném zničení odepíše leasingová společnost celou daňovou zůstatkovou cenu do nákladů v plné výši, jestliže škoda nastala v důsledku živelní pohromy, nebo byl předmět leasingu odcizen neznámým pachatelem podle potvrzení policie. V ostatních případech je zůstatková cena daňově účinná do výše náhrady škody od pojišťovny, od subjektu, který škodu způsobil nebo do výše doplatku zbývajících splátek nájemcem. Do doby odcizení nebo zničení není nutné přepočítávat leasingové odpisy. Postoupení smlouvy na jiného pronajímatele není předčasným ukončením smlouvy, jsou-li dodrženy původní podmínky. Leasingové odpisy původního pronajímatele zůstanou zachovány a nový pronajímatel bude pokračovat v započatém odpisování.

7.2.2 Daň z přidané hodnoty

Za dobu působnosti zákona o DPH došlo několikrát k překlasifikování leasingu. Původně byl finanční leasing pojat jako finanční činnost, tzn. že marže leasingových společností byla osvobozena od DPH. Od 1. 1. 1995 byl finanční leasing zvláštní formou nabytí majetku: zdanitelným plněním je dodání zboží a převod nemovitostí. Od 1. 1. 1998 již má leasingová transakce charakter služby, protože zákon o DPH rozlišuje pouze dodání zboží a převod nemovitostí jako jednu oblast předmětu DPH a vše ostatní je vymezeno jako služby. [3]

U tuzemského leasingu podléhá zdanění celá leasingová splátka, tj. rovněž marže leasingové společnosti. Výše sazby se řídí sazbou stanovenou pro příslušný předmět pronájmu. Pokud spadá předmět leasingu (resp. jeho části) do dvou sazeb daně, zdaňují se části samostatně. Leasingové splátky jsou chápány jako dílčí zdanitelné plnění. Pro vznik daňové povinnosti jsou rozhodné termíny splátek, uvedené ve splátkovém kalendáři. Tento dokument je považován za daňový doklad, pokud obsahuje zákonem stanovené náležitosti. Musí však být součástí leasingové smlouvy nebo na něj musí být ve smlouvě výslovně odkázáno. Za správnost údajů uvedených ve splátkovém kalendáři odpovídá plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění. V případě předčasné mimořádné splátky, která není zahrnuta do splátkového kalendáře, jde o samostatné dílčí zdanitelné plnění, ke kterému musí leasingová společnost vyhotovit samostatný daňový doklad. V takovém případě se datum zdanitelného plnění určuje podle dne zaplacení. Režim DPH u plateb předem je odlišný podle jejich charakteru. Nultá či první velká splátka podléhá DPH celá, záloha na budoucí splátky se hradí bez DPH. Akontace v pravém smyslu slova je částečná úhrada pořizovací ceny předmětu leasingu hrazená přímo výrobcí nebo jeho zástupci, předmětem leasingové smlouvy je zbývajících část pořizovací ceny a leasingové marže. Proto je DPH součástí akontace. Je-li při ukončení leasingové smlouvy kupní cena předmětu leasingu větší než nula, součástí kupní ceny je i DPH.

Operativní leasing je pro účely zákona o DPH považován za specifickou službu, při níž dochází k převodu a využití práva k najaté movité věci, která se po skončení nájemní smlouvy vrací pronajímateli. Zdanitelné plnění se považuje za

uskutečněné ke dni uvedeném ve smlouvě. Základem daně bude vždy sjednaná cena operativního pronájmu. Bez ohledu na to, co je předmětem operativního pronájmu, se vždy uplatní základní sazba daně, tj. 22 %. Snížená sazba daně 5 % se uplatňuje pouze u operativního leasingu osobních automobilů, u kterých nebyl uplatněn nárok na odpočet daně.

Finanční leasing je pro účely DPH považován za specifickou formu dodání zboží a v zákoně je definován jako finanční pronájem s následnou koupí najaté věci. Zdanitelné plnění se považuje za uskutečněné dnem uvedeným ve smlouvě. Základem daně je celková sjednaná cena a s výjimkou osobních automobilů se tedy nerozděluje základ daně na vstupní cenu a marži leasingové společnosti. Pokud jde o uplatnění sazeb DPH, uplatní se stejná sazba jako u zboží a nemovitosti, které jsou předmětem této smlouvy. Touto sazbou se zdaní jak vstupní cena, tak i marže leasingové firmy. Výjimkou je opět finanční pronájem osobních automobilů, při němž se základní sazba uplatní pouze ze vstupní ceny a přírůžka nad úroveň vstupní ceny se zdaní sníženou sazbou daně 5 %.

Složitější případy nastávají při předčasném ukončení smlouvy o finančním leasingu. Nejjednodušší situace nastane, je-li vrácený předmět leasingu bezprostředně prodán nebo se stane bezprostředně předmětem nové smlouvy o finančním leasingu. Je-li uzavřena, je základem DPH původní vstupní cena předmětu leasingu snížená o podíl z ceny zaplacené podle původní smlouvy. V případě prodeje je základem daně sjednaná cena, nejméně však původní vstupní cena předmětu leasingu bez daně snížená o podíl z ceny zaplacené podle původní ceny. Jedná se tedy jen o skutečně zaplacené splátky včetně DPH. Tento režim se vztahuje i na předčasné ukončení smlouvy z titulu prokazatelného odcizení nebo zničení předmětu leasingu. Nenastane-li po předčasném ukončení smlouvy bezprostřední prodej nebo uzavření nové smlouvy, mění se režim finančního leasingu na operativní leasing.

7.3 Účetní aspekty

V naší republice byla ke dni 1. 1. 1993 provedena reforma účetnictví. Nové účetnictví se významně přiblížilo účetním principům a standardům, které jsou uplatňovány v zemích s tržní ekonomikou. Přijetím 4. direktivy Evropského společenství jako východiska pro naši reformu byl učiněn významný krok k harmonizaci účetnictví se západní Evropou, ale do jisté míry to představuje i návrat k tradicím našeho předválečného účetnictví, které bylo v té době na vysoké úrovni.

Legislativní rámec soustavy účetnictví v České republice tvoří zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění změn a doplňků, zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění zákonů č. 117/1994 Sb. a č. 227/1997 Sb; a zákon č. 524/1992 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky ve znění zákonů č. 63/1996 Sb. a č. 165/1998 Sb. [2]

Obchodní zákoník ukládá povinnost vedení účetnictví, určuje, které subjekty účtují v soustavě podvojného, příp. jednoduchého účetnictví, vymezuje účetní období, ukládá akciovým společnostem povinnost ověření řádné a mimořádné účetní závěrky auditorem a zveřejnění údajů z účetních závěrek. Zákon o účetnictví stanovuje rozsah a způsob vedení účetnictví a jeho průkaznost pro všechny subjekty, jímž je povinnost vedení účetnictví v jakékoli podobě předepsána. Dále předepisuje náležitosti dokladů, způsob provádění účetních zápisů, vedení účetních knih, vymezuje účetní závěrku, subjekty s povinností ověření účetní závěrky auditorem a vyhotovení výroční zprávy, stanoví způsoby oceňování, inventarizace majetku a povinnost a způsob úschovy účetních písemností. Zákon o auditorech a Komoře auditorů České republiky upravuje postavení a činnost auditorů a asistentů a vznik, postavení a působnost Komory auditorů České republiky. Auditor u účetní jednotky ověřuje, zda údaje v účetní závěrce a ve výroční zprávě věrně zobrazují stav majetku a závazků, rozdíl majetku a závazků, finanční situaci s výsledkem hospodaření a zda je účetnictví vedeno úplně, průkazným způsobem a správně

7.3.1 Finanční leasing – zachycení v účetnictví poskytovatele leasingu

Leasingová společnost (poskytovatel leasingu) vykazuje ve svých aktivech (účtová třída 0 – Investiční majetek) majetek, který je předmětem leasingu. Oceňuje ho v souladu s platnými předpisy, tj. pořizovací cenou, reprodukční pořizovací cenou, příp. vlastními náklady, pokud byl předmět leasingu vytvořen vlastní činností poskytovatele leasingu. Pořizovací cenou se rozumí cena, za kterou byl majetek pořízen, včetně nákladů souvisejících s jeho pořízením. Reprodukční pořizovací cenou je cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje a vlastními náklady jsou přímé náklady vynaložené na výrobu nebo na jinou činnost a nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti.

Poskytovatel leasingu odepisuje po dobu trvání leasingové smlouvy majetek, který je předmětem leasingové smlouvy, nepřímo prostřednictvím účetních odpisů (na vrub nákladového účtu Odpisy a ve prospěch rozvahového účtu Oprávky k investičnímu majetku), jejichž výši si stanoví ve svém odpisovém plánu. Účetní odpisy se počítají z ceny, ve které je majetek v účetnictví oceněn. Předmět leasingu se zpravidla odepíše za dobu trvání leasingové smlouvy do výše této ceny, u leasingu s vysokou zůstatkovou hodnotou do ceny snížené o tuto zůstatkovou cenu.

V pasivech vykazuje poskytovatel leasingu zdroje financování předmětu leasingu, tj. úvěry, směnky vystavené leasingovou společností, dluhopisy apod. Po zahájení leasingové operace účtuje na vrub nákladů platební povinnost z titulu úroků z poskytnutých úvěrů, půjček či finančních operací, a to časově rozlišené. Pokud jsou zdroje financování v cizí měně, jsou v účetnictví vedeny v této měně a přepočteny platným kursem k datu jejich poskytnutí. Při jednotlivých splátkách se kursové rozdíly účtují na vrub nákladových účtů (kursová ztráta), příp. ve prospěch výnosů (kursový zisk).

Při účtování leasingových splátek lze postupovat dvojím způsobem:

V aktivech leasingové společnosti (pasivech příjemce leasingu) zachycovat pouze pohledávky (závazky), které jsou fakturovány, případně účtovány na základě splátkového kalendáře, tj. které jsou zpravidla splatné v daném účetním období. Dlouhodobé pohledávky z celé leasingové smlouvy (poskytovatel leasingu) a dlouhodobé závazky dané leasingové společnosti na celou dobu trvání leasingové operace (příjemce leasingu) vykazovat pouze v podrozvahové evidenci.

Zachytit celou leasingovou operaci v rozvaze (u leasingové společnosti v aktivech jako pohledávku z celé leasingové smlouvy a v pasivech jako výnosy příštích období, u příjemce leasingu v pasivech závazek vůči leasingové společnosti v hodnotě celé leasingové smlouvy a v aktivech náklady příštích období) a v průběhu leasingové operace účtovat o převodu pohledávek (závazků) z dlouhodobých na krátkodobé podle data splatnosti jednotlivých splátek a o časovém rozlišení výnosů, případně nákladů.

Poskytovatel leasingu účtuje v aktivech jednotlivé splátky jako pohledávky za příjemcem leasingu a tržbu z prodeje služeb, kterou časově rozlišuje prostřednictvím výnosů příštích období, jež vykazuje ve svých pasivech. Splátka zahrnuje poměrnou část hodnoty majetku, náklady poskytovatele leasingu a jeho zisk. Celková pohledávka z leasingové operace se vede v podrozvahové evidenci a budoucí pohledávky se sledují z hlediska data jejich splatnosti (krátkodobé, dlouhodobé). Ve svých vnitropodnikových směrnících si leasingová společnost upraví zásady pro časové rozlišování leasingových splátek a pro vytváření opravných položek k pohledávkám. Přijaté záruky a zástavy na pohledávky z leasingové operace se vykazují na podrozvahových účtech.

Vzhledem k tomu, že leasingová společnost ve většině případů nefinancuje celkovou pořizovací cenu předmětu leasingu, účtuje příjemci leasingu před zahájením leasingové operace (někdy též při zahájení) zálohu nebo mimořádnou (zvýšenou) splátku. U zálohy musí ze smlouvy vyplývat, jakým způsobem bude zúčtována (jedná se pouze o zúčtovací vztah), mimořádná splátka bude časově

rozlišena do výnosů po dobu trvání leasingové operace. Po zaplacení jsou záloha i mimořádná splátka vykázány v pasivech leasingové společnosti.

Pohledávky v cizí měně jsou v účetnictví oceněny kursem platným ke dni jejich vzniku. Při uzavírání účetních knih se přepočítávají kursem ČNB k 31. 12. a rozdíly se zúčtují na vrub nebo ve prospěch rozvahových účtů (kursové rozdíly aktivní, pasivní). Kursové rozdíly vznikající při úhradě pohledávek se účtují na vrub nákladů (kursová ztráta) nebo ve prospěch výnosů (kursový zisk).

Poskytovatelům leasingu není určena povinnost týkající se zveřejnění doplňujících informací o leasingových operacích v příloze k účetní závěrce. Přesto by bylo vhodné v příloze k účetní závěrce v přehledu hmotného a nehmotného majetku uvést odděleně majetek, který je předmětem leasingu a zároveň uvést budoucí pohledávky z leasingových operací v členění na krátkodobé a dlouhodobé.

Po ukončení smlouvy na finanční leasing přechází vlastnictví předmětu leasingu na leasingového nájemce. Poskytovatel leasingu účtuje tento převod jako prodej hmotného, případně nehmotného investičního majetku. Zároveň proúčtuje případnou zůstatkovou cenu do nákladů a vyřazení majetku z účetní evidence.

7.3.2 Finanční leasing – zachycení v účetnictví příjemce leasingu

Příjemce leasingu sleduje po dobu trvání leasingové smlouvy majetek, který je předmětem leasingové smlouvy, na podrozvahovém účtu Najatý majetek v ocenění, v jakém je tento majetek veden v účetnictví poskytovatele leasingu. V souladu s podmínkami leasingové smlouvy může příjemce leasingu financovat část investičních výdajů, které v souladu s platnými předpisy tvoří součást pořizovací ceny (např. clo, dopravné, montáž), a to buď přímo nebo zprostředkovaně přes poskytovatele leasingu. Od těchto výdajů je nutno oddělit služby, které jsou příjemci leasingu poskytnuty a nejsou součástí finanční služby leasingové společnosti, ale jsou účtovány s leasingovou splátkou samostatně. Ty

jsou nákladovou položkou a způsob jejich účtování a časového rozlišení si příjemce upraví ve svých vnitropodnikových směrnících. Rovněž může financovat technické zhodnocení, které se stává jeho majetkem, je vedeno v aktivech v účtové třídě 0 – Investiční majetek a odepisováno.

Jednotlivé leasingové splátky účtuje příjemce leasingu jako závazek daný leasingové společnosti a v nákladech jako službu časově rozlišenou prostřednictvím účtu Náklady příštích období, který vykazuje v aktivech. V podrozvahové evidenci vede závazky z leasingu v členění na celkové závazky a budoucí závazky.

Zaplacená záloha nebo mimořádná splátka se vykazuje v aktivech společnosti. Mimořádná splátka se časově rozlišuje do nákladů po dobu trvání leasingové operace; záloha je pouze zúčtovací vztah.

Závazky v cizí měně jsou v účetnictví oceněny kursem platným ke dni jejich vzniku. Při uzavírání účetních knih se přepočítávají kursem ČNB k 31. 12. a rozdíly se zúčtují na vrub nebo ve prospěch rozvahových účtů (kursové rozdíly aktivní, pasivní). Kursové rozdíly vznikající při úhradě závazků se účtují na vrub nákladů (kursová ztráta) nebo ve prospěch výnosů (kursový zisk).

Co se týče přílohy k účetní závěrce, jsou příjemci leasingu, kteří sestavují účetní závěrku v plném rozsahu, povinni v této příloze uvést tyto informace o finančním leasingu: součet splátek nájemného za celou dobu předpokládaného pronájmu, skutečně uhrazené splátky nájemného z finančního leasingu ke dni účetní závěrky a rozpis částek budoucích plateb z titulu finančního pronájmu podle faktické doby splatnosti. Výše uvedené informace o finančním pronájmu je možno vykázat odděleně podle jednotlivých skupin investičního majetku. Plátcí DPH vykazují uvedené údaje bez daně.

Při ukončení leasingové smlouvy přechází vlastnictví předmětu leasingu na příjemce leasingu. Ten jej zachytí v účetnictví ve svých aktivech, a to podle výše

zůstatkové hodnoty, za kterou je na něj předmět leasingu při skončení smlouvy převeden. Pokud je převeden za nulovou zůstatkovou hodnotu, příjemce leasingu ho ocení ve svých aktivech reprodukční pořizovací cenou a zároveň souvztažně ve stejné výši jako oprávkou k tomuto aktivu. V ostatních případech ho ocení pořizovací cenou a podle její výše zařadí jako hmotný investiční majetek (nehmotný investiční majetek). Majetek nabytý po skončení leasingové operace odepisuje účetní jednotka podle svého odpisového plánu.

7.3.3 Operativní leasing – zachycení v účetnictví poskytovatele leasingu

Leasingová společnost (poskytovatel leasingu) vykazuje ve svých aktivech majetek, který je předmětem leasingu. Oceňuje ho v souladu s platnými předpisy, tj. pořizovací cenou, reprodukční pořizovací cenou, příp. vlastními náklady, pokud byl předmět leasingu vytvořen vlastní činností poskytovatele leasingu.

Pronajímatel účtuje ve svých aktivech jednotlivé splátky jako pohledávku za příjemcem leasingu a tržbu z prodeje služeb, kterou časově rozlišuje prostřednictvím výnosů příštích období, jež vykazuje ve svých pasivech. Zároveň v podrozvahové evidenci vede budoucí pohledávky z leasingu.

V případě operativního leasingu poskytuje leasingová společnost i řadu doprovodných služeb, které jsou buď zahrnuty do leasingové splátky, nebo účtovány samostatně. Leasingová společnost je účtuje do tržeb ve věcné a časové souvislosti k nákladům.

Poskytovatelům leasingu nejsou vymezeny povinnosti týkající se zveřejnění doplňujících informací o leasingových operacích v příloze k účetní závěrce. Přesto by bylo vhodné v příloze k účetní závěrce v přehledu hmotného a nehmotného majetku uvést odděleně majetek, který je předmětem leasingu a zároveň uvést budoucí pohledávky z leasingových operací v členění na krátkodobé a dlouhodobé.

Při ukončení leasingové smlouvy nepřechází u operativního leasingu vlastnictví předmětu leasingu na příjemce leasingu. Předmět může zůstat ve vlastnictví leasingové společnosti nebo být prodán jinému subjektu.

7.3.4 Operativní leasing – zachycení v účetnictví příjemce leasingu

Příjemce leasingu zachycuje majetek, který je předmětem leasingové smlouvy, na podrozvahovém účtu Najatý majetek v ocenění, v jakém je tento majetek veden v účetnictví poskytovatele leasingu. Pokud příjemce leasingu neodkoupí předmět leasingu po skončení leasingové operace a financuje část investičních výdajů, upraví si ve svých vnitropodnikových pravidlech postup účtování těchto položek do nákladů. Příjemce leasingu může financovat i technické zhodnocení, které se stává jeho majetkem, je vedeno v aktivech na účtech účtové třídy 0 –Investiční majetek a odepisováno v souladu s odpisovým plánem příjemce leasingu. Po skončení leasingové smlouvy (pokud příjemce leasingu předmět leasingu neodkoupí) může technické zhodnocení převést za úhradu leasingové společnosti nebo ho zlikvidovat.

Jednotlivé leasingové splátky účtuje příjemce leasingu ve svých pasivech jako závazek daný leasingové společnosti a v nákladech jako službu, kterou účtuje ve věcné a časové souvislosti prostřednictvím aktivního účtu Náklady příštích období v souladu se svými vnitropodnikovými pravidly. V podrozvahové evidenci vede závazky z leasingu v členění na celkové závazky a budoucí závazky. Doprovodné služby poskytnuté leasingovou společností, které nejsou zahrnuty v leasingové splátce, ale fakturovány samostatně, zachytí ve svých nákladech v tom účetním období, do kterého věcně a časově náleží.)

Příjemci leasingu nejsou vymezeny povinnosti týkající se zveřejnění údajů z leasingových operací operativního leasingu. Informace o budoucích splátkách

vykazuje v příloze k účetní závěrce mezi závazky, které nejsou zachyceny v rozvaze.

8. Zahraniční leasing - ekonomická podstata

S rozvojem mezinárodního obchodu a vznikem hospodářského společenství v západní Evropě začal leasing překračovat hranice a získávat mezinárodní charakter. Na rozdíl od tuzemského leasingu je leasingová operace realizována přes hranice. Přes ní probíhají finanční toky (zejména splátek leasingového nájemného) mezi leasingovým nájemcem a leasingovým pronajímatelem. Ani výrobce (dodavatel) nemusí být ze země sídla pronajímatele a pak se celá transakce odehrává na více teritoriích a má multinárodní charakter. Transakce realizované v rámci leasingu přes hranice jsou náročné a vyžadují vyspělost partnerů a zkušenosti v zahraničně obchodních vztazích. Zahraničním leasingem se zabývají jak specializované leasingové společnosti, tak výrobci či dealeři.

Náročnost operací v zahraničním leasingu vyplývá především z následujících skutečností:

- odlišná právní a daňová úprava v jednotlivých zemích,
- rozdílný účetní a statistický systém,
- importní, exportní a celní politika,
- stabilita měny a její směnitelnost,
- zvýšené nároky na refinancování,
- zvýšené riziko celé transakce. [1]

Jak bylo uvedeno v úvodu této práce, budou jednotlivé problematiky týkající se zahraničního leasingu prakticky vysvětleny na příkladě zahraničního leasingu z Německa do České republiky.

8.1 Právní a daňová úprava v jednotlivých zemích

Právní úprava hraje svou roli zejména při sestavování leasingových smluv, přičemž uzavřené smlouvy musí být v souladu se zákony příslušné zúčastněné země. Jak již bylo řečeno v kapitole 5.1, české právo finanční leasing jako specifický smluvní typ neupravuje. Finanční leasing je specifickou soukromoprávní transakcí uskutečňovanou s využitím možnosti uzavírat inominátní smlouvy podle obchodního zákoníku, resp. podle občanského zákoníku. Předpokladem konstrukce smlouvy o finančním leasingu jako inominátní smluvního kontraktu je dohoda smluvních stran leasingové operace o všech podstatných náležitostech při respektování obecné procedury uzavírání smluv stanovené platným občanským a obchodním právem.

S postupující globalizací leasingu a s ohledem na závazek harmonizovat právní řád České republiky s evropským převzatým přistoupením k Evropské dohodě se stává aktuální sledování vývoje legislativy Evropské unie. Předpisy EU zatím neupravují leasing systematicky a v komplexní formě. Na druhé straně řada platných předpisů EU, zejména směrnic, nepřímo upravuje také některé aspekty postavení leasingových společností a do určité míry i rámec leasingových obchodů.

Jde především o bankovní směrnice EU, kde je finanční leasing zmíněn mezi aktivitami úvěrových institucí, kterých se týká svoboda poskytování úvěrových služeb v rámci EU. Z oblasti soukromého práva bude mít značný význam jednotný Evropský občanský zákoník, který se však teprve připravuje. Z oblasti veřejného práva jsou důležité zejména direktivy EU na ochranu spotřebitele. V našich podmínkách naplňují požadavky této směrnice již některá obecná ustanovení občanského zákoníku. Dále to jsou zásady odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku a uvádění výrobku na trh, které jsou ošetřeny i v naší legislativě. Leasingových společností se týká i směrnice zaměřená na prevenci praní špinavých peněz a na jeho postih, jejíž obsah byl také promítnut do našeho právního řádu. [2]

Co se týče daňové problematiky, z hlediska daně z příjmů jsou rozhodující smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Česká republika má uzavřenou tuto smlouvu samozřejmě i s Německem, která je platná už od 17. 11. 1983. Smlouva je upravena zákonem 18/1984 Sb. V případě daně z přidané hodnoty je klíčovým předpisem pro harmonizaci této daně Šestá směrnice Rady ES, která vymezuje zásady pro vymezení plátců daně, předmětu daně, místa a dne uskutečnění zdanitelného plnění, stanovení základu a sazeb daně, podmínky pro uplatnění osvobození od daně, odpočet daně a jeho zkracování a další principy uplatnění DPH. Další směrnicí je Osmá směrnice, jež upravuje vrácení DPH plátcům, kteří nepodnikají na území příslušného členského státu, ale v rámci EU.

8.2 Účetní a statistický systém

V oblasti účtování leasingu jsou v Evropě uplatňovány dvě základní účetní metodiky - anglosaská a kontinentální. U nás i v Německu se používá kontinentální metodika, která je založena na principu právního vlastnictví vycházejícím z římského práva. Zdůrazňuje skutečnost, že předmět leasingu je vlastnictvím leasingového pronajímatele, který ho zahrnuje do rozvahy a provádí odpisy. [2]

Úsilí o rozvoj společného obchodu a hospodářské spolupráce mezi zeměmi Evropské unie je spojeno se snahou o harmonizaci účetního výkaznictví (finančních výkazů). V současné době se realizuje harmonizace ve třech formách:

- mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards - IAS),
- účetní směrnice (direktivy) Rady Evropského společenství,
- obecně uznávané principy účtování (Generally Accepted Accounting Principles - GAAP).

Cílem mezinárodních účetních standardů je sladit účtování a sestavování účetních výkazů na mezinárodní úrovni. Pro oblast leasingu byl v roce 1997 novelizován mezinárodní účetní standard č. 17 - leasing s účinností pro účetní období

začínající 1. 1. 1999 nebo později. Cílem standardu je stanovit pro pronajímatele poskytující finanční a operativní leasing a nájemce určité postupy účtování a stanovit údaje ke zveřejnění.

Direktivy vydané Evropským společenstvím zajišťují určitý stupeň harmonizace účetního výkaznictví. Mají legislativní charakter a členské státy EU jsou povinny je aplikovat ve svém právním řádu. Účetnictví se týká čtvrtá, sedmá a osmá direktiva. Čtvrtá direktiva je zaměřena na harmonizaci ročních účetních výkazů velkých a středních kapitálových společností. Sedmá direktiva se týká účetních výkazů celého seskupení podniků, které mají charakter koncernu, holdingu apod. (konsolidované účetní výkazy). Osmá direktiva se týká schvalování osob, které jsou odpovědné za audit (ověřování) účetních výkazů.

V České republice se již několik let připravuje podstatná novela zákona o účetnictví, jejím smyslem má být dosažení plné slučitelnosti s právem EU. Výchozími podklady návrhu jsou 4. a 7. účetní direktiva EU, další zkušenosti zemí EU a mezinárodní účetní standardy. Návrh nového zákona vychází z toho, že každá skutečnost u účetní jednotky je v účetnictví zobrazena podle obsahu pomocí určitých účetních zásad, východiskem bude zásada věrného a poctivého obrazu.

8.3 Importní, exportní a celní politika

V případě dovozu užitkových vozidel ze SRN neexistují žádná omezení. Výše cla a procedura celního řízení se týká zásadním způsobem především dovozce, tj. leasingového nájemce. Celní problematikou se podrobně zabývá následující kapitola 9.

8.4 Stabilita měny a její směnitelnost

Při placení leasingových splátek do zahraničí má směnitelnost měny a její stabilita zásadní význam jak pro pronajímatele, tak pro nájemce. Nájemce nese kursové

riziko, a proto ho bude zajímat, jaký je vývoj směnného kursu měny. V případě německé měny je kursové riziko minimální, německá marka je plně směnitelná a patří mezi stabilní měny.

8.5 Zvýšené nároky na refinancování

Zahraniční pronajímatelé preferují financování exportu ze země svého sídla. Takovéto transakce se výhodněji a jednodušeji refinancují a často jsou podporovány a zvýhodňovány vládními orgány země pronajímatele. Náklady na refinancování se pak přímo promítají do nákladovosti celé transakce a mají na cenu leasingu pro nájemce bezprostřední vliv. Vzhledem k příznivým úrokům ze zdrojů je zahraniční leasing velmi výhodný, což platí i v případě zahraničního leasingu ze SRN. Cena leasingu proto může být nižší než v případě pořízení předmětu leasingu na území ČR.

8.6 Zvýšené riziko celé transakce

Všechny operace, které jsou realizovány mimo území vlastní země, jsou více či méně rizikové (rozdílná politická stabilita, ekonomická úroveň, zákony jednotlivých zemí). Proto leasingoví pronajímatelé využívají pojištění úvěrů do rizikových teritoriích. Pro nájemce je rozhodující dobrá bonita pronajímatele a jeho serióznost. V podstatě se jedná o rizika spojená s prováděním různých zahraničně obchodních operací, která jsou v případě zemí EU, tedy i Německa, minimální.

9. Celní problematika

Celní problematiku upravuje v ČR celní zákon - zákon č. 13/93 Sb. ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí vyhlášky. Dovoznímu clu podléhá veškeré dovážené zboží s výjimkou takového, které je v celním sazebníku nebo

v mezinárodní smlouvě označeno jako zboží beze cla. S cílem sjednocení postupu jednotlivých států při propouštění dováženého zboží, které je pronajímáno zahraniční osobou, byla vypracována tzv. Istanbulská dohoda o dočasném používání zboží. Tato dohoda upravuje propouštění zboží, které má být dočasně používáno na území jiného státu, než je stát, ve kterém má bydliště nebo sídlo osoba, v jejímž vlastnictví je předmětné zboží. Istanbulská dohoda rozlišuje z hlediska placení dovozních cel dva druhy dočasného použití - dočasné použití dovezeného zboží s částečným osvobozením od dovozního cla a dočasné použití dovezeného zboží s úplným osvobozením od dovozního cla. [10]

Celní režim dočasného použití se vztahuje i na zboží dovážené do České republiky k pronajmutí, kdy pronajímatelem je subjekt se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí a nájemce je osoba, která má bydliště nebo sídlo na území České republiky. Jestliže nájemce činí v celním řízení úkony svým jménem a ve svůj prospěch, má v tomto řízení postavení deklaranta. Jde zejména o podání celního prohlášení, kterým navrhuje propouštění do režimu dočasného použití nebo navrhuje ukončení tohoto režimu. Nájemce je deklarantem rovněž tehdy, jestliže se nechá v celním řízení zastupovat jinou osobou, která jedná jeho jménem a v jeho prospěch.

9.1 Režim dočasného použití

Případy, kdy je zboží propuštěné do režimu dočasného použití úplně osvobozené od dovozního cla, jsou taxativně stanoveny ve vyhlášce ministerstva financí o osvobození zboží od dovozního cla. Zboží dovezené na leasing nepatří mezi tyto případy, zde se jedná o dovoz v režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla.

Zboží lze propustit do režimu dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla jen na základě povolení celního úřadu, v jehož územním obvodu má nájemce bydliště nebo sídlo nebo v jehož územním obvodu bude dovážené

zboží dočasně používáno. Celní úřad v povolení stanoví lhůtu, během níž musí být dovezené zboží vyvezeno zpět nebo bude propuštěno do některého jiného celního režimu. Tato lhůta musí být dostatečná, aby mohlo být dosaženo cíle zamýšleného použití. Částečné osvobození od cla ve skutečnosti znamená, že platba cla může být posunuta až do momentu ukončení pronájmu. Doba odkladu je však stanovena na 24 měsíce, popř. na základě žádosti o prodloužení maximálně na 34 měsíce. V tomto případě však vybere celní úřad clo, a tedy i daň po uplynutí 34 měsíců. Z toho tudíž vyplývá, že v případě leasingových smluv na dobu delší než 34 měsíců budou clo i daň vybrány po uplynutí maximálně 34 měsíců bez ohledu na to, že smlouva ještě nebyla ukončena. [7]

9.2 Celní řízení

Celní úřad propustí dovezené zboží do režimu dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla na základě celního prohlášení, které podal deklarant, jímž je český nájemce tohoto zboží a to i v případě, kdy se v celním řízení nechal zastoupit přímým zástupcem (jedná jménem a ve prospěch nájemce), případně nepřímým zástupcem českého nájemce zboží (jedná vlastním jménem, ale ve prospěch nájemce). Toto celní prohlášení se podává na tiskopise, vydaném nebo schváleném příslušným celním orgánem - „Jednotná celní deklarace“ a „Jednotná celní deklarace doplňková“. Celní prohlášení musí být doloženo všemi doklady, včetně povolení celního úřadu použít režim dočasného použití, potřebnými pro propuštění zboží do tohoto režimu.

Pro režim dočasného použití jsou vyhrazeny následující kódy, které deklarant uvádí do odstavce 37 Jednotné celní deklarace:

■ propuštění do režimu dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla

"58 00" propuštění dováženého zboží do režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla

"58 50" propuštění zboží do režimu dočasného použití s částečným

- osvobozením od cla z režimu uskladňování v celním skladu
- "58 61" propuštění zboží do režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla po jeho umístění ve svobodném celním pásmu nebo svobodném celním skladu
- "59 00" k vyměření dovozního cla a jiných plateb vybíraných celním úřadem za dobu, kdy zboží bylo v režimu dočasného použití
- ukončení režimu dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla
- "11 58" propuštění zboží z režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla do režimu volného oběhu, pokud je za zboží poskytována do zahraničí finanční úhrada
- "12 58" propuštění zboží z režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla do režimu volného oběhu, pokud je úhrada za dovážené zboží prováděna do zahraničí jen vývozem jiného zboží nebo poskytnutím služeb
- "36 58" propuštění zboží z režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla do režimu volného oběhu, pokud za zboží není do zahraničí poskytována žádná úhrada
- "50 58" propuštění zboží z režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla do režimu uskladňování v celním skladu
- "60 58" propuštění zboží do režimu uskladňování v celním skladu z režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla
- "61 58" propuštění zboží do režimu vývozu s celně schváleným určením umístění zboží do svobodného celního pásma nebo svobodného celního skladu z režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla
- "81 58" propuštění zpět vyváženého zboží do režimu vývozu z režimu dočasného použití s částečným osvobozením od cla, pokud je za toto použití do zahraničí poskytována úhrada (finanční, vývozem jiného zboží, poskytnutím služeb)
- "83 58" propuštění zpět vyváženého zboží do režimu vývozu z režimu

dočasného použití s částečným osvobozením od cla, pokud není za toto použití do zahraničí poskytována žádná úhrada

Z údajů, které se uvádějí do odstavce 47 Jednotné celní deklarace, je deklarant povinen zde uvést kód druhu poplatku, základ pro jeho vyměření, s výjimkou základu pro vyměření daně z přidané hodnoty, a kód do sloupce označeného „ZP“, kde je podávána informace o způsobu platby daného poplatku. Sloupec „sazba“ a částku poplatku uvádí do tohoto odstavce celní úřad, stejně jako základ pro vyměření daně z přidané hodnoty.

Pro jednotlivé platby vyměřované a vybírané celním úřadem se do sloupce „druh poplatku“ uvádí velkými tiskacími písmeny tyto kódy

CLO	=	clo
SPD	=	spotřební daň
DPH	=	daň z přidané hodnoty
VDD	=	vyrovnávací dávky při dovozu

Základem pro vyměření cla je celní hodnota, jejíž stanovení je určeno celním zákonem. Vyměření dalších plateb stanoví zvláštní předpisy (zákon o dani z přidané hodnoty, zákon o spotřebních daních). Základ pro vyměření příslušné platby musí být umístěn ve stejném řádku odstavce 47, jako je kód druhu poplatku. Do tohoto odstavce lze uvést maximálně devítimístné číslo.

Způsob placení se v tomto odstavci uvádí takto

kód „G“	-	při platbě se zárukou vlastní garance deklaranta
kód „H“	-	při okamžité platbě v hotovosti
kód „I“	-	při platbě inkasním příkazem
kód „J“	-	při platbě se zárukou složené celní jistoty
kód „R“	-	při platbě se zárukou ručitele
kód „S“	-	při okamžité platbě šekem
kód „V“	-	při platbě se zárukou vinkulace

Kódy způsobu placení postačuje uvést pouze u první vyměřené platbě v Jednotné celní deklaraci. Po vyplnění částky cla, daně nebo jiné platby celním úřadem do sloupce „částka“ se stávají Jednotná celní deklarace, resp. Jednotná celní deklarace doplňková výměrem cla anebo daňovým dokladem.

9.3 Vyměřování cla

Základem pro výpočet cla je celní hodnota, kterou se podle celního zákona rozumí převodní hodnota, tj. cena skutečně zaplacená nebo cena, která má být za dovážené zboží zaplacená včetně dopravného na české hranice. Částka dovozního cla u zboží propuštěného do režimu dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla činí za každý, i započatý měsíc režimu dočasného použití 3 % z úhrnné částky cla, které by mělo být vybráno za uvedené zboží, kdyby v okamžiku propuštění do režimu dočasného použití bylo propuštěno do volného oběhu. Částka vybraného dovozního cla přitom nesmí být vyšší než ta, která by byla vybrána, kdyby předmětné zboží bylo místo propuštění do režimu dočasného použití propuštěno do volného oběhu. Celní úřad vybere dovozní clo vypočítané za užívání zboží v režimu dočasného použití až po ukončení tohoto režimu. V případě operativního leasingu, bude-li smlouva sjednána na více než 34 měsíců, by zaplatil tuzemský nájemce clo ve výši 100 %, jako by si předmět leasingu koupil. [7]

Celní zákon umožňuje, aby práva a povinnosti osoby, které bylo zboží propuštěno do režimu dočasného použití, mohly být postupně převedeny na jiné osoby. Pokud převod práv a povinností z jedné osoby na druhou umožňuje částečné osvobození od dovozního cla během téhož měsíce, je první osoba povinna zaplatit dlužnou částku dovozního cla za celý příslušný měsíc.

Propuštěním zboží podléhajícího dovoznímu clu do režimu dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla vzniká celní dluh, tj. povinnost osoby zaplatit clo. Celní dluh vzniká v okamžiku přijetí celního prohlášení. Dlužníkem je

deklarant. V případě nepřímého zastoupení je dlužníkem také osoba, v jejíž prospěch se celní prohlášení činí. Dlužníkem je také osoba, která poskytla nepravdivé informace, v jejichž důsledku nebylo dlužné clo nebo jeho část vybrána, přičemž si toho byla vědoma nebo si měla být vědoma. Obecně platí, že vznikne-li přijetím celního prohlášení celní dluh, nesmí být zboží propuštěno do navrženého režimu, s výjimkou režimu dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla, dokud nebude celní dluh splněn nebo zajištěn.

V případech, kdy je dlužníkem státní orgán nebo organizace, na jejichž základním jmění se podílí stát nejméně 50 %, se zajištění celního dluhu nevyžaduje. Pokud není zajištění celního dluhu celními orgány stanoveno obligatorně, mohou celní orgány požadovat zajištění celního dluhu v případě, že došly k odůvodněnému závěru, že celní dluh nebude ve stanovené lhůtě zaplacen. Pro účely režimu celního tranzitu musí být vždy celní dluh zajištěn. Zajištění celního dluhu může být provedeno:

- složením hotovosti (tzv. celní jistota až do výše 100 % cla),
- šekem, jehož proplacení je zaručeno bankou,
- poskytnutím záruky - ručitelem za splacení celního dluhu může být buď banka nebo jiná osoba, která má povolení celních orgánů (např. spediterská firma). Banka vystavuje na zajištění celního dluhu za své klienty bankovní záruku. [1]

Clo se vyměřuje podle předpisů platných v okamžiku, kdy celní dluh vznikl. Celní dluh vzniká na místě, na kterém bylo zboží v situaci, v níž celní dluh vzniká. Pokud není možné přesně určit okamžik a místo vzniku celního dluhu, určí tyto skutečnosti celní orgány, a to podle okamžiku a místa, na kterém bylo zboží v situaci, za níž celní dluh vznikl.

9.4 Celní dohled

Zboží propuštěné do režimu dočasného použití je po celou dobu pod celním dohledem. Celní orgány jsou oprávněny učinit všechna opatření potřebná k tomu,

aby postavení zboží bylo uvedeno do souladu s podmínkami stanovenými pro příslušný režim. Při celním dohledu musí být šetřeny ústavní a jiné zákonné předpisy o ochraně osobní svobody a listovního tajemství. Celní orgány mohou při provádění celního dohledu rovněž pořizovat kopie příslušných dokladů, požadovat potřebná vysvětlení, jakož pořizovat dokumentaci. V případě porušení celních předpisů mohou tyto doklady zadržet.

Osoby, u nichž se provádí celní dohled, jsou povinny trpět úkony nezbytné k provedení tohoto dohledu. Jsou povinny poskytovat celním orgánům při provádění tohoto dohledu nezbytnou součinnost a na jejich výzvu a ve lhůtě jimi stanovené veškeré doklady a údaje, informace a jakoukoliv pomoc, které jsou potřebné k provádění celního dohledu. Celní orgány až na určité výjimky nesmějí bez souhlasu této osoby předávat doklady a sdělovat údaje a informace jiným osobám. Poskytnutí dokladů, údajů a informací může odepřít ten, kdo by tím porušil zákonem uloženou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn.

Osoba, která má doklady a údaje týkající se dovozu, vývozu nebo tranzitu zboží, tzn. i osoba, které bylo zboží propuštěno do režimu dočasného použití, je povinna uschovat tyto doklady a údaje minimálně po dobu deseti let. Tato lhůta začíná běžet od konce kalendářního roku, v němž byl tento režim ukončen. Tato lhůta neběží v případě, že bylo při následné kontrole zjištěno nesprávné stanovení celního dluhu. Pokud následná kontrola nasvědčuje tomu, že zboží bylo propuštěno do režimu dočasného používání na základě nesprávných nebo neúplných údajů, učiní celní orgány opatření nezbytná k nápravě.

9.5 Celní hodnota

Celní zákon stanoví, že základem pro vyměření cla je celní hodnota. Převodní hodnota, která je prvotní metodou hodnocení, je založena na ceně skutečně placené nebo ceně, která má být zaplacená za zboží, které je prodáváno na vývoz

do České republiky. Transakce, týkající se dováženého zboží na základě smlouvy o leasingu, nemají charakter prodeje, proto nemůže být metoda převodní hodnoty použita. Jestliže je do České republiky prodáváno stejné nebo podobné zboží jako je zboží pronajímané, může být celní hodnota určena podle ustanovení celního zákona, které se vztahují na určení celní hodnoty zboží podle stejného nebo podobného zboží. Není-li do České republiky dováženo ani stejné nebo podobné zboží, určí se celní hodnota podle dalších metod uvedených v celním zákonu.

10. Daňová problematika

10.1 Daň z příjmů

Podle zákona o daních z příjmů může být při pronájmu předmětů pronajímatelem subjekt se sídlem nebo s bydlištěm v zahraničí (daňový nerezident - poplatník) a nájemcem subjekt se sídlem nebo bydlištěm na území České republiky (daňový rezident - plátce). U příjmů z nájemného je v tomto případě uplatňována zvláštní sazba daně z příjmů, a to:

- 1 % z nájemného u finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci a
- 25 % z nájemného u operativního pronájmu (tato sazba může být snížena podle sazby uvedené ve smlouvě o zamezení dvojího zdanění s příslušným státem).

Základem, z něhož se sráží, je částka úhrady, tj. brutto částka, z níž není možno odpočítat žádné výdaje vynaložené na získání tohoto příjmu. [4]

Plátce daně (nájemce) je povinen sraženou daň odvést svému místně příslušnému správci daně do konce následujícího kalendářního měsíce po dni, kdy byl povinen srážku provést. Současně je nájemce povinen tuto skutečnost oznámit správci daně na tiskopise „Oznámení plátce daně o dani z příjmů vybírané srážkou“. Na základě žádosti poplatníka (pronajímatele) vydá správce daně „Potvrzení o zaplacení daně“. Ve většině případů využije poplatník možnosti

požádat o vydání potvrzení prostřednictvím plátce (nájemce). Sražená daň bude zahraničnímu pronajímateli započtena na jeho celkovou daňovou povinnost.

Plátce daně (nájemce) musí podat po skončení rozhodného období „Vyúčtování daní z příjmů vybíraných srážkou právníkům - fyzickým osobám“. Vyúčtování se podává správci daně do 30 dnů od lhůty, v níž byl plátce povinen odvést za rozhodné období poslední srážku daně. Daň vybíraná srážkou se vybírá z příjmů včetně záloh. U pronájmu jsou zálohy často užívány, a proto musí daňový rezident odvést příslušné procento srážkové daně i z těchto záloh zaplacených zahraničnímu pronajímateli.

Neprovede-li nájemce srážku daně vůbec, nebo v nesprávné výši, nebo sraženou daň včas neodvede, bude na něm vymáhána jako jeho dluh. To znamená, že takto zaplacená daň nemůže být zahrnuta do nákladů jako položka snižující daňový základ. Zákon o daních z příjmů zavedl tzv. kompenzační navýšení daňového základu pro případy, kdy nebyla daň sražena, nebo byla-li sražena v nesprávné výši. Potom je základem pro výpočet daně (zálohy na daň) částka, z níž by po sražení daně (zálohy na daň) zbyla částka, která byla plátcem poplatníkovi vyplacena. Podle zákona o správě daní a poplatků se penále za prodlení u odvodu sražené daně počítá za každý den z prodlení počínaje dnem následujícím po splatnosti až do dne zaplacení včetně, a to ode dne původní splatnosti. Penále činí za každý dne prodlení 0,3 % z částky, která měla být sražena.

Zákon o správě daní a poplatků výslovně zakazuje převzetí daňové povinnosti za zahraničního poplatníka. Přesněji řečeno, dohody uzavřené s tím, že daňovou povinnost ponese místo daňového poplatníka zcela nebo zčásti jiná osoba, nejsou pro daňové řízení právně účinné. Toto ustanovení však nelze aplikovat na smlouvy, které jsou uzavřeny podle práva země zahraničního pronajímatele a ve kterých se tuzemský nájemce zaváže převzít daňovou povinnost za zahraničního pronajímatele.

Daň, která je sražena tuzemským nájemcem, je obvykle započtena na plnění daňových povinností pronajímatele v zemi jeho sídla či bydliště podle příslušných ustanovení smluv o zamezení dvojího zdanění (viz. příloha), pokud byly uzavřeny, nebo podle jednostranných opatření k zamezení dvojího zdanění v daňových zákonech té které země, pokud jde o pronajímatele ze státu, s nímž nemá Česká republika smlouvu o zamezení dvojího zdanění. S Německem má Česká republika smlouvu o zamezení dvojího zdanění už od roku 1983.

10.2 Daň z přidané hodnoty

Předměty dovezené do České republiky podléhající clo podléhají současně i dani z přidané hodnoty. Pro uplatnění DPH při dovozu zboží platí ustanovení celních předpisů, pokud zákon o DPH nestanoví jinak. Toto ustanovení se tedy vztahuje na případy zahraničního leasingu, u nichž je pronajímatelem subjekt se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí a nájemcem tuzemská právnická nebo fyzická osoba. Leasingové operace uskutečňované tuzemskými subjekty jako pronajímateli do zahraničí jsou podle zákona o DPH od daně osvobozeny. [2]

Zahraniční operativní leasing je předmětem daně v případech, kdy je dovezené zboží propuštěno do režimu dočasného použití. Po skončení tohoto režimu si může tuzemský nájemce uplatnit nárok na odpočet DPH. Zahraniční finanční leasing je předmětem daně v případech, kdy je dovezené zboží propuštěno do režimu volného oběhu.

Povinnost vyměřit DPH při dovozu je vázána na den vzniku celního dluhu nebo na porušení podmínek stanovených pro příslušný režim, do kterého je zboží pod celním dohledem propuštěno. Clo i DPH se vyměřuje podle stavu zboží a předpisů platných v okamžiku, kdy celní úřad přijal celní prohlášení na propuštění zboží do režimu dočasného použití. Splatnost cla a tedy i daně je do 10 dnů po ukončení režimu dočasného použití, pokud celní orgány neudělily dlužníkovi výjimku.

Výše DPH se u zboží propuštěného do režimu dočasného použití vypočte podle počtu měsíců umístění zboží na území ČR a činí za každý, byť jen započatý kalendářní měsíc, během kterého bylo zboží v režimu dočasného použití, 3 % z daně, která by byla vyměřena při propuštění do režimu volného oběhu. Vychází se z celní hodnoty, kterou zboží mělo v době propuštění do režimu dočasného použití. Daň vyměřená ve vazbě na režim dočasného použití nesmí být vyšší než daň, která by byla vyměřena v případě propuštění tohoto zboží do volného oběhu v okamžiku propuštění zboží do režimu dočasného použití.

V případě dovozního finančního leasingu bude zboží po ukončení režimu dočasného použití propuštěno do volného oběhu, a proto výše daně bude prakticky stejná jako v případě, kdyby místo do režimu dočasného použití v tuzemsku byl předmět propuštěn do volného oběhu. Dojde pouze k časovému posunu uplatnění daně, protože vznik daňové povinnosti je vázán na vznik celního dluhu.

Základem daně u zahraničního finančního leasingu je - vzhledem k tomu, že poskytování služeb ze zahraničí (za něž je leasing považován) není předmětem daně a zdaňován je pouze dovoz zboží - součet

- základu pro vyměření cla;
- cla a plateb vybíraných celními orgány při dovozu zboží;
- příslušné spotřební daně (pokud připadají v úvahu).

Sazby daně z přidané hodnoty u zahraničního leasingu se uplatňují stejné jako u tuzemského leasingu, v případě dopravní techniky je to 22 %.

Nárok na odpočet DPH má plátce, pokud dovážené zboží použije k dosažení obratu za svá zdanitelná plnění, případně k dosažení příjmů a výnosů za plnění, která nejsou zdanitelná, pokud zákon o DPH nestanoví jinak. Nárok na odpočet DPH při dovozu zboží propuštěného do režimu dočasného použití uplatňuje plátce, je-li režim dočasného použití ukončen a předmět leasingu je propuštěn do volného oběhu a to nejdříve v daňovém přiznání za zdaňovací období, ve kterém bylo zboží propuštěno do příslušného režimu. Současně musí mít plátce daňový

doklad, kterým je při dovozu rozhodnutí zboží do volného oběhu nebo ukončení režimu dočasného použití (Jednotná celní deklarace). Nárok na odpočet nelze uplatnit po uplynutí tří let od konce zdaňovacího období, v němž došlo k propuštění zboží do příslušného režimu.

V případě, že by plátcí, který je příjemcem dovozního leasingu, bylo ve vazbě na celní předpisy po uplynutí stanovené lhůty propuštěno zboží do volného oběhu před ukončením smlouvy o finančním leasingu, vzniká mu také nárok na odpočet daně za splnění výše uvedených podmínek, i když na něj ještě nepřešlo vlastnické právo k předmětu leasingové smlouvy. Pokud by byla smlouva předčasně ukončena a předmět finančního leasingu zahraniční leasingová společnost prodala v tuzemsku jinému subjektu, nevzniká této zahraniční společnosti, pokud není plátcem DPH, v České republice povinnost uplatnit daň na výstupu. Povinnost provést dodanění však vzniká příjemci leasingu, který si uplatňuje při propuštění předmětu do volného oběhu nárok na odpočet daně. V tomto případě se jedná o použití zdanitelného plnění, u něhož byl uplatněn nárok na odpočet daně pro účely nesouvisející s podnikáním, které je předmětem daně. Základem daně by v tomto případě byla zjištěná cena podle oceňovacích předpisů. [2]

10.3 Silniční daň

Problematiku silniční daně upravuje zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona je poplatníkem silniční daně osoba zapsaná v technickém průkazu vozidla jako držitel. U vozidel pořizovaných prostřednictvím leasingových společností jsou ve většině případů zapisováni jako držitelé příjemci leasingu, přitom vozidla jsou evidována v majetku leasingové společnosti. Tak je to i u společnosti Dr. Barbara Vodička, Aussenhandel & Leasing. Nájemce užívá vozidlo a je poplatníkem silniční daně, pronajímatel zůstává vlastníkem vozidla.

Základem daně je:

- a) zdvihový objem motoru u osobních automobilů, s výjimkou osobních automobilů na elektrický pohon,
- b) součet hmotností připadající na nápravy a počet náprav u tahačů a návěsů,
- c) celková hmotnost a počet náprav u ostatních vozidel. [8]

V případě společnosti Dr. Barbara Vodička, Aussenhandel & Leasing, která se specializuje na užitková vozidla, tahače a návěsy, je rozhodující pro výpočet silniční daně bod b) a c). Roční sazby silniční daně jsou uvedeny v příloze č. 4.

U vozidel evidovaných na území ČR vzniká daňová povinnost počínaje kalendářním měsícem, ve kterém se vozidlo stalo předmětem daně, a zaniká v kalendářním měsíci, v němž vozidlo přestalo být předmětem daně. Daň činí u vozidel, u kterých trvala daňová povinnost po celé zdaňovací období, roční sazbu daně a $1/12$ této sazby za každý měsíc daňové povinnosti u vozidel, u nichž v průběhu zdaňovacího období daňová povinnost vznikla či zanikla. Obdobně se postupuje i u vozidel evidovaných v zahraničí, které provozují tuzemské subjekty. Po skončení zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok, poplatník podává nejpozději do 31. ledna daňové přiznání.

Daň se platí formou záloh na daň (za rozhodné období I. – IV.) a doplatku daně. Zdaňovací období je rozděleno do 5 rozhodných období (I. leden – březen, II. duben – červen, III. červenec – září, IV. říjen – listopad, V. prosinec). Zálohy na daň jsou splatné do 15. dne měsíce následujícího po skončení rozhodného období, doplatek daně v termínu pro podání daňového přiznání. Výše zálohy se vypočte ve výši $1/12$ roční sazby daně za každý měsíc daňové povinnosti v rozhodném období.

11. Účetní problematika

K pochopení účetní problematiky v případě zahraničního leasingu bude nejlepší uvést konkrétního účetní případ, kdy si firma se sídlem v České republice pronajme formou finančního leasingu tahač od leasingové firmy, která sídlí v Německu. Nájemce si vede podvojný účetnictví v souladu se zákony platnými v České republice (zákon č. 563/91 Sb., o účetnictví), pronajímatel účtuje o pronájmu dle zákonů platných na území SRN.

1) Pořízení tahače leasingovou společností

Leasingová společnost pořídila tahač značky DAF v hodnotě 25 000 DEM a chce ho pronajmout formou finančního leasingu firmě XY se sídlem v České republice. Koeficient navýšení zvolí 1,20, takže leasingová cena bude 30 000 DEM.

2) Uzavření leasingové smlouvy

Společnost XY (plátce DPH, vede podvojný účetnictví) podepsala se německou leasingovou společností smlouvu na finanční ojetého tahače značky DAF.

Cena předmětu leasingu: 30 000 DEM

Doba leasingu: 3 roky, tj. 36 měsíců

Zůstatková hodnota při ukončení leasingu: 0 DEM

Akontace (mimořádná splátka) ve výši 20 %: 6 000 DEM

Běžné měsíční splátky: 667 DEM ($24\,000 : 36$)

Clo vyměřené celním úřadem: 7 %

DPH: 22 %

Srážková daň: 1 % (nájemce je plátcem, pronajímatel poplatníkem)

Faktury se přepočítávají ke dni doručení faktury kursem ČNB, v našem případě budeme používat kurs 18 Kč/DEM.

3) Složení kauce

Kauce je poplatek za uzavření smlouvy, kterou platí nájemce leasingové společnosti po podepsání smlouvy. Tento poplatek kryje poskytovateli leasingu náklady na přípravu leasingové operace. Výše kauce je uvedena v leasingové smlouvě a je určena procentem z pořizovací ceny. V tomto případě činí 2 %, tj. 500 DEM. Nájemce účtuje tento poplatek jako provozní náklad na účet náklady

příštích období (účet 381) a pak postupně rozpouští do nákladů (účet 518 – ostatní služby). Zároveň je povinen odvést z této částky DPH.

3) Clo a DPH

Celní úřad propustí tahač do režimu dočasného použití na dobu trvání leasingové operace. Požaduje přitom zajištění celního dluhu (clo + DPH) a to složením hotovosti, tzv. celní jistoty. Po uplynutí 34 měsíců bude společnosti vyměřeno clo a DPH, které zaplatí společnost XY. Po skončení leasingové smlouvy bude tahač propuštěn do režimu volného oběhu. Základem pro vyměření cla je celní hodnota ve výši 540 000 Kč (18 Kč/DEM). Celní úřad stanovil na základě celního sazebníku celní sazbu 10 %, takže celková částka cla činí 54 000 Kč. Z takto vyměřeného cla je za každý započatý měsíc přítomnosti předmětu leasingu na území ČR stanoveno clo ve výši 3 %, tj. 1 620 Kč. Základem pro výpočet DPH je součet základu pro vyměření cla a cla, tj. 594 000 Kč (540 000 + 54 000), při sazbě 22 % činí daň 130 680 Kč. Za každý započatý měsíc umístění předmětu leasingu na území ČR je stanovena daň ve výši 3 %, tj. 3 920 Kč. Po 34 měsících je tedy jistina zúčtována s celním výměrem, celní úřad požaduje doplatek rozdílu. Poté je clo zařazeno do účetní evidence jako jiný majetek (účet 029) a společnost musí začít s jeho odepisováním. Společnost XY se rozhodla pro rovnoměrné odepisování a použije koeficient 8,5 %, určený pro daňové odpisy v prvním roce odepisování. Celoroční odpis je vypočítán na částku 4590 Kč, za dva měsíce, které zbývají do skončení leasingové smlouvy, činí odpisy 765 Kč (účet 551 - odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku, účet 089 - oprávk k ostatnímu investičnímu majetku). Po doběhnutí leasingové smlouvy je clo jako jiný majetek převedeno do majetku běžného (účet 022 - hmotný investiční majetek), stejně tak jsou převedeny oprávk z účtu oprávek k ostatnímu investičnímu majetku na účet oprávek k hmotnému investičnímu majetku (účet 082).

4) Akontace

Akontace je chápána jako mimořádná splátka nebo-li první vyšší splátka nájemného a jako taková podléhá DPH a srážkové dani a při respektování

časového rozlišení je uznávána jako náklad potřebný k dosažení, zajištění a udržení příjmů. Účtování o akontaci probíhá vždy až v momentě jejího uhrazení. V našem případě požaduje leasingový pronajímatel akontaci ve výši 20 %, tj. 6 000 DM (108 000 Kč při kursu 18 Kč/DEM), měsíčně 3 000 Kč (108 000 : 36). Částka DPH při sazbě 22 % činí 23 760 Kč, takže celková částka včetně DPH je 131 760. Srážková daň je předepsána ve výši 1 080 Kč. Nájemce účtuje akontaci jako náklady příštích období (účet 381) a postupně ji rozpouští do nákladů (518 - ostatní služby) ve výši 3 000 Kč měsíčně.

5) Běžné měsíční splátky

Běžné měsíční splátky jsou hrazeny na základě faktur od leasingové společnosti. Měsíční splátka činí 667 DEM, tj. 12 006 Kč při kursu 18 Kč/DEM. DPH z této částky je 2 641 Kč, měsíční splátka včetně DPH je tedy 14 647 Kč. Splátky jsou pro společnost XY nákladovou položkou (účet 518 - ostatní služby).

7) Silniční daň

Poplatníkem silniční daně je společnost XY. Ta je povinna ve čtyřech čtvrtletích platit zálohy na daň a na závěr roku doplatek daně, který je splatný do termínu podání daňového přiznání, tj. do 31. ledna. Výše daně v případě tahače DAF byla vypočtena na částku 23 700 Kč, tj. 1 975 Kč měsíčně.

I. (leden - březen)	-	7 900 Kč
II. (duben - červen)	-	7 900 Kč
III. (červenec - září)	-	7 900 Kč
IV. (říjen - listopad)	-	5 925 Kč
V. doplatek (prosinec)	-	1 975 Kč

6) Zúčtování kursových rozdílů

Jak již bylo řečeno, faktury se přepočítávají ke dni doručení kursem ČNB. V průběhu leasingové operace proto vznikají kursové rozdíly, tak jak se mění kurs Kč vůči DEM. Může vzniknout kursový zisk, potom nájemce účtuje na straně „Má dáti“ 321 – dodavatelé, na straně „Dal“ 663 - kursové zisky). V případě kursové

ztráty účtuje na straně „Má dáti“ 563 - kursové ztráty a na straně „Dal“ 321 - dodavatelé.

7) Ukončení leasingové operace

Po skončení finančního leasingu a po zaplacení poslední leasingové splátky dochází k převodu vlastnického práva k předmětu leasingu na leasingového nájemce (společnost XY). Dochází k tomu na základě leasingové smlouvy a v rámci leasingové operace. Vlastnictví přechází za odkupní cenu, která je však pouze symbolická (100 DEM, tj. 1 800 Kč). Společnost nejdříve účtuje v pořizovací ceně pořízení majetku (účet 042) a pak společně se clem zařadí majetek do hmotného investičního majetku (účet 022).

8) Nárok na odpočet DPH

Společnost XY, která je plátcem daně, si bude moci uplatnit nárok na odpočet DPH ve výši 130 680 a to po ukončení režimu dočasného použití na základě daňového dokladu, kterým je rozhodnutí o propuštění zboží do volného oběhu vydané na tiskopisu písemného celního prohlášení.

Účtování – nájemce (plátce DPH)

Č.	Text	Kč	MD	D
1.	Složení jistiny na částku			
	- cla	50 000	052	221
	- DPH	100 000	314	221
2.	Předpis poplatku	10 980		221
	- poplatek bez DPH	9 000	381	
	- DPH	1 980	343	
3.	Záloha na silniční daň – I. období	7 900	345	221
4.	Zvýšená první splátka			
	- celková částka	131 760		321
	- částka bez DPH	108 000	381	
	- DPH	23 760	343	

5.	Předpis srážkové daně	1 080	321	342
6.	Podle výpisu z běžného účtu			
	- uhrazena zvýšená splátka	130 680	321	221
	- uhrazena srážková daň	1 080	342	221
	- uhrazeno DPH	23 760	321	221
7.	Faktura na 1. běžnou splátku			
	- celková částka	14 647		321
	- částka bez DPH	12 006	518	
	- DPH	2 641	343	
8.	Předpis srážkové daně	120	321	342
9.	Výpis z běžného účtu			
	- uhrazena splátka	12 006	321	221
	- uhrazeno DPH	2 641	321	221
	- uhrazena srážková daň	120	342	221
10.	Faktury na 2 až 36 běžnou splátku			
	- celková částka (35 x 14 647)	512 645		321
	- částka bez DPH (35 x 12 006)	420 210	518	
	- DPH (35 x 2 641)	92 435	343	
11.	Předpis srážkové daně (34 x 120)	4 080	321	342
12.	Výpis z běžného účtu			
	- uhrazeny splátky	420 210	321	221
	- uhrazeno DPH	92 435	321	221
	- uhrazena srážková daň	4 080	342	221
13.	Zálohy na silniční daň – II. až V. období	15 800	345	221
14.	Vyúčtování silniční daně v 1. roce	23 700	531	345
15.	Zálohy na silniční daň ve 2. a 3. roce	47 400	345	221
16.	Vyúčtování silnič. daně ve 2. a 3. roce	47 400	531	345
17.	Po 34 měsících vyměřeno clo a DPH			
	- clo	54 000	042	379
	- DPH	130 680	343	379

18.	Zúčtování jistiny a celního výměru			
	- clo	50 000	379	052
	- DPH	100 000	379	314
	- doplatek rozdílu	34 680	379	221
19.	Zařazení jiného majetku (cla)	54 000	029	042
20.	Odpisy jiného majetku (35. a 36. měsíc)	765	551	089
21.	Časové rozlišení poplatku	10 980	518	381
22.	Časové rozlišení zvýšené splátky	108 000	518	381
23.	Pořízení majetku	1 800	042	221
24.	Převod jiného majetku do běžného	54 000	022	029
	Převod oprávek	765	089	082
	Zařazení majetku do účetní evidence	1 800	022	042

Použité účty:

022 - hmotný investiční majetek

029 - jiný majetek

042 - pořízení hmotných investic

052 - poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek

082 - oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí

089 - oprávky k ostatnímu investičnímu majetku

221 - bankovní účty

314 - poskytnuté provozní zálohy

321 - dodavatelé

342 - ostatní přímé daně

343 - daň z přidané hodnoty

345 – ostatní daně a poplatky

379 - jiné závazky

381 - náklady příštích období

518 - ostatní služby

531 - daň silniční

551 - odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku

12. Výhody a nevýhody zahraničního leasingu

Zásadní výhodou zahraničního leasingu oproti tuzemskému je cena leasingu. Zahraniční leasingová společnost, která pořizuje předmět leasingu na úvěr, nese díky příznivějším úrokům z úvěru nižší náklady úvěru, než kdyby byl předmět leasingu pořizován na úvěr v ČR. Tato skutečnost se pozitivně promítá do ceny leasingu pro tuzemského nájemce. Další výhodou může být větší zkušenost zahraničních leasingových společností s poskytováním leasingu a s ním spojených služeb v porovnání s českými leasingovými společnostmi. Celkově lze očekávat i lepší kvalitu nabízených služeb a menší riziko vyplývající z leasingové operace.

Obecně lze říci, že výhody a nevýhody leasingu jako takového platí i pro leasing zahraniční. Na jedné straně to jsou výhody skutečné jako je úspora finančních zdrojů a úspora času, na druhé straně to jsou relativní výhody, ale i nevýhody.

12.1 Skutečné výhody

Leasing šetří vynaložené finanční prostředky podnikatelskému subjektu v těchto případech:

- šetří likvidní prostředky podnikatele, což znamená, že ten je nemusí najednou v celém objemu vydat na koupi potřebného předmětu, ale může formou leasingového nájemného platit jen určitou část a zbytek likvidních prostředků průběžně věnovat na rozvoj podnikání a do provozní sféry,
- leasingové splátky kopírují při dohodě s leasingovou společností skutečné výkonové parametry zařízení a dávají tak podnikatelskému subjektu okamžitý prostor pro využití likvidních prostředků, neboť ten splácí jen tolik, kolik zařízení produkuje, nebo jaký finanční objem realizuje,

- protože leasingové nájemné je účtováno leasingovým nájemcem jako nákladová položka, spoří podnikatel proti koupi za hotové částku odpovídající sazbě daně z příjmů, neboť na každou vynaloženou 1 Kč investice musí podnikatel vydělat 1,31 Kč,
- tím, že leasingový nájemce má zařízení v pronájmu a nikoliv ve vlastnictví, neodepisuje tento majetek ve svém účetnictví, čímž šetří finanční prostředky; to ovšem nemusí být jednoznačně výhodou, neboť i odpisy jsou náklady daňově uznatelné a snižují daňový základ,
- na konci leasingového období dostává nájemce předmět leasingu u finančního leasingu s nulovou odpisovou hodnotou a dále již tento předmět neodepisuje, čímž opět šetří finanční prostředky,
- leasingová společnost může po dobu leasingu provádět zkrácené odpisování oproti normálnímu odepisování, které realizuje ten podnikatel, který koupí zařízení na úvěr nebo za své peníze, a tak leasingový pronajímatel odepíše za adekvátní dobu větší část vstupní ceny předmětu leasingu,
- tím, že leasingový pronajímatel má podepsány dohody a spolupráci s řadou dodavatelů, je schopen pořídit předmět leasingu s množstevním rabatem a takto snižuje pořizovací cenu předmětu leasingu proti pořízení jinými způsoby,
- tím, že má leasingová společnost podepsány smlouvy o spolupráci s pojišťovnami, je schopna zprostředkovat levnější pojištění než individuální smluvní partner pojišťovny,
- tím, že má leasingová společnost uzavřeny dohody se spediterskými firmami, dostává při transportu nižší sazby než individuální zájemce o přepravu.

Většina podnikatelských subjektů ocení při pořízení zařízení leasingem úsporu času:

- leasingová společnost šetří čas leasingovému nájemci při obstarávání úvěru, neboť pro refinancování zajistí zdroje ve své vlastní režii,
- leasingová společnost v rámci své poradenské služby navrhne a pomůže s výběrem nejvýhodnějšího zařízení a tak zájemci o leasing ušetří čas za poptávkové řízení,

- leasingový pronajímatel zajistí zprostředkování kontaktu s nejvýhodnějším výrobcem nebo dodavatelem,
- leasingová společnost zajistí zpravidla i transport jakéhokoli předmětu odkudkoliv a kamkoliv, čímž opět ušetří čas uživateli,
- leasingová společnost v rámci uzavřené leasingové smlouvy předá nájemci splátkový kalendář, na základě kterého vystaví leasingový nájemce trvalý platební příkaz své bance a nemusí tak sledovat termíny splatnosti leasingových splátek,
- v případě, že leasingová společnost zajišťuje pojištění nebo připojištění zařízení, vytvoří tím další úsporu času podnikatele.

12.2 Relativní výhody a nevýhody

Následující výhody jsou označovány jako relativní, neboť co je výhodné pro jednoho nemusí být výhodné pro druhého.

1) Leasing jako nástroj maskování skutečné zadluženosti

Protože leasingové nájemné se neuvádí v povinném dokumentu pro všechny podnikatelské subjekty, tj. v ekonomicko rozvaze leasingového nájemce, může externím subjektům neznalým této skutečnosti být uváděna jiná výše závazků a pohledávek, než je skutečná výše zadluženosti podnikatelského subjektu. To pro něj může být výhodné třeba při snaze získat úvěr nebo kontokorentní účet nebo při hodnocení v tendrech a jiných soutěžích o získání zakázek.

2) Leasing a náklady na údržbu zařízení

Leasingový pronajímatel smluvně zajišťuje údržbu zařízení a do určité kvóty hradí i náklady na ni. Tak se finanční prostředky na straně leasingového nájemce dostávají z kategorie opravy a údržba do kategorie leasingové nájemné.

3) Leasing a kontrola kapitálových výdajů

Přestože je leasing formou dlouhodobého financování podnikatelského záměru, je často zařazován do provozní sféry a brán jako nákladová položka. Toto zkreslení je umožněno tím, že leasingové nájemné je zahrnováno v účetnictví leasingového nájemce do nákladů a nikoli jako investice s registrováním základního prostředku a jeho odepisování.

4) Ovlivňování výše účetně vykázaného zisku

V případě, že leasing není zachycen v rozvaze leasingového nájemce, ovlivňuje ve skutečnosti výši vykázaného zisku prostřednictvím výše leasingových splátek a akontací nebo navýšení s časovým rozlišením, jako součást nákladových položek.

Mezi relativní nevýhody leasingu jsou považovány tyto:

1) Náklady leasingu

Leasingová cena se skládá z fakturovaných splátek, které zahrnují alikvotní část z pořizovací ceny, DPH 22 % ve vazbě na tuto část pořizovací ceny, finanční činnost (parciální část ceny zdrojů použitých na refinancování) a leasingovou marži. Oproti koupi za hotové zaplatí leasingový nájemce navíc finanční činnost a výši leasingové marže. Jelikož se leasingové koeficienty v naší republice pohybují od 1,16 do 1,40, leasingový nájemce zaplatí o 16 až 40 % víc při pořízení majetku leasingem. Ale při zdaňovací povinnosti 31 % ze zisku a při investici též částky je při koupi za hotové hned na začátku leasing i při použití nejvyššího koeficientu o 9 % levnější. Oproti koupi na úvěr zaplatí leasingový nájemce navíc pouze leasingovou marži, která činí 2 až 8 %. Takže opět je tu rozdíl minimálně 23 % ve prospěch leasingu.

2) Ztráta reprodukční ceny zařízení

Tím, že předmět leasingu je leasingovou společností po celou dobu zrychleně odepisován, je v době, kdy je po ukončení leasingu odkupován leasingovým nájemcem, zcela odepsán. Přestože je jeho životnost zpravidla ještě dvakrát delší, než je doba leasingu, dostává se do evidence základních prostředků leasingového

nájemce po ukončení leasingu s nulovou nebo symbolickou zůstatkovou hodnotou.

Z pohledu leasingového pronajímatele reprezentuje leasing efektivně zhodnocený úvěr. Zhodnocení úvěru je měřeno leasingovou marží, kterou leasingový nájemce platí za vlastní leasingovou službu i doplňkové služby v leasingu. Leasingová společnost získává zdroje obvykle levněji než podnikatel. Svou leasingovou marží připočtenou k tomuto procentu kryje tedy své náklady a zisk.

Většina leasingových společností kryje leasingového nájemce proti inflačním rizikům tím, že po dobu leasingu stanoví stejné nájemné při lineární kalkulaci leasingových splátek.

Leasing je ve všech vyspělých zemích nositelem a zprostředkovatelem technického pokroku. Tím, že na straně leasingového pronajímatele je za dobu leasingu zrychleně odepsán předmět leasingu, může podnikatel cyklickým leasingem neustále sledovat technický rozvoj v dané technologii a know-how.

12.3 Návrhy eventuálních změn

Jednou z možných změn v celní oblasti je zjednodušení celního řízení tím, že bude dovezené zboží propuštěno do režimu volného oběhu, nikoliv do režimu dočasného použití. Režim dočasného použití byl popsán v kapitole 9.1 a používá se ve většině případech leasingu ze zahraničí. Clo a DPH je v tomto případě placeno až po uplynutí 34 měsíců a zboží je až po této době propuštěno do režimu volného oběhu. Nájemce však platí jistinu až do 100 % výše cla i DPH hned při dovozu zboží, zúčtování proběhne po ukončení režimu dočasného použití.

Režim volného oběhu je možný tehdy, má-li být dovezené zboží v tuzemsku spotřebováno nebo užito. Propuštění zboží do tohoto režimu navrhne deklarant (nájemce zboží) podáním písemného celního prohlášení na tiskopise JCD a pak je

zahraniční zboží považováno za české a podle toho je s ním možno nakládat. Pro režim volného oběhu jsou vyhrazeny jiné kódy než pro režim dočasného použití, deklarant je uvádí do odstavce 37 JCD. Způsob výpočtu cla i DPH je stejný jako v případě režimu dočasného použití. Přijetím celního prohlášení na propuštění zboží do volného oběhu vzniká celní dluh a proto nesmí být zboží propuštěno do navrženého režimu, dokud nebude celní dluh zaplacen. Zboží podléhá celnímu dohledu ad vstupu do tuzemska až do okamžiku zjištění, že se jedná o české zboží nebo zahraniční zboží. Pokud se zjistí, že se jedná o české zboží, celní dohled končí. Zahraniční zboží pak podléhá celnímu dohledu až do okamžiku jeho propuštění do volného oběhu, čímž získá statut zboží českého.

Řadu možností, jak změnit legislativu v oblasti leasingu, skýtá současná právní úprava v Evropské unii. Jelikož Česká republika usiluje o členství v EU, musí být náš právní systém harmonizován s legislativou Evropské unie. Tento požadavek se týká v oblasti nepřímých daní zejména daně z přidané hodnoty. Jak již bylo uvedeno v kapitole 8 (Ekonomická podstata zahraničního leasingu), klíčovými předpisy pro harmonizaci daně z přidané hodnoty je Šestá a Osmá směrnice Rady ES. Zásadní rozdíl je v určení místa zdanění daní z přidané hodnoty při dodávce zboží či služeb přes hranice pro přeshraniční leasing v rámci EU. Zatímco u nás je tímto místem stát, kde jsou užívána leasovaná auta, v EU je třeba hradit DPH ve státě sídla leasingové společnosti.

Harmonizace probíhá i v účetní legislativě. Pro EU se realizuje harmonizace ve 3 formách: mezinárodní účetní standardy, účetní směrnice (direktivy) Rady ES a obecně uznávané principy účtování (viz. kapitola 8.2). U nás je v současné době připravována podstatná novela zákona o účetnictví, jejíž smyslem má být dosažení plné slučitelnosti s právem EU. V dnešní době probíhá diskuse, jak v budoucnu účtovat leasingové operace ve finančních výkazech. Existují 4 možnosti:

- a) Neměnit dosavadní způsob zúčtování, tj. pokračovat v tzv. kontinentální metodě účtování leasingu, kde aktivum v rozvaze vykazuje právní vlastník

(poskytovatel leasingu). V dnešní době již účetní jednotky nemají problém s metodikou účtování. Všechny informace týkající se leasingové operace jsou uvedeny buď v účetních výkazech nebo v příloze k účetní závěrce a jsou veřejně přístupné. Společnosti, které musí mít účetní závěrku sestavenou podle mezinárodních účetních standardů, sestavují účetní závěrky dvě, podle mezinárodních účetních standardů i podle českých účetních předpisů.

- b) Účtovat v souladu s mezinárodním účetním standardem č. 17, kde aktivum v rozvaze vykazuje ekonomický vlastník (příjemce leasingu). Společnosti, které ve svém účetnictví účtují o leasingové operaci zároveň podle českých předpisů i mezinárodních účetních standardů, nebudou mít narozdíl od účetních jednotek účtujících podle českých účetních předpisů s přechodem na novou metodiku problémy.
- c) Umožnit středním a malým podnikům pokračovat v dosavadním způsobu účtování, i když velké společnosti budou účtovat v souladu s mezinárodním účetním standardem. V tomto případě by však musely být vymezeny společnosti, které budou povinně účtovat v souladu s IAS 17. Každá účetní jednotka by pak musela uvést v příloze k účetní závěrce, který způsob účtování používá. Tento způsob by však neumožňoval vzájemné srovnávání údajů jednotlivých společností.
- d) U poskytovatele leasingu pokračovat v dosavadním způsobu vykazování účetní operace, u příjemce leasingu vykazovat v aktivech tzv. „právo užívání předmětu“ jako nehmotné aktivum. Oceněním tohoto aktiva by byl součet všech minimálních leasingových splátek bez smluvené ceny na konci leasingové operace, postupně zmenšované o odpis práva, který by se účtoval do nákladů příjemce leasingu. Tento postup nezasahuje do metodiky účtování u poskytovatelů leasingu a u příjemce leasingu umožňuje zachytit celou leasingovou operaci v jeho rozvaze.

13. Závěr

Závěrem lze říci, že podstatnou výhodou zahraničního leasingu oproti leasingu tuzemskému je nesporně jeho nižší cena v důsledku příznivých úroků ze zdrojů v zahraničí. Jinak má zahraniční leasing ty samé výhody, ale i nevýhody jako leasing tuzemský. Jak se bude leasing vyvíjet dál, to bude záviset nejen na hospodářském vývoji, který je očekáván jako pozitivní, ale i na postupující harmonizaci české legislativy v oblasti leasingu s právní úpravou platnou v EU. To je úkol pro naše zákonodárce, který se stává s blížícím se vstupem do EU stále aktuálnější. Skutečností však je, že ani Česká republika, ani členské státy EU nemají leasing upraven komplexně samostatným zákonem.

Na závěr bych ráda poděkovala mým konzultantům, paní Ing. Hojné a firmě Dr. Barbara Vodička, Aussenhandel & Leasing, s.r.o.

Seznam literatury:

- [1] J. PULZ, L. ČICHOVSKÝ, J. KRUTÍLEK, J. TOŠOVSKÁ: Výkladový slovník leasingu. Grada Publishing. 1. vydání, Praha 1995
- [2] V. BENDA, H. KELBLOVÁ, J. PULZ, M. VESELÁ: Leasing právní, účetní a daňové postupy v praxi včetně příkladů. Polygon. 1. vydání, Praha 2000
- [3] J. ŘEHÁK, E. SEDLÁKOVÁ, V. BENDA, K. STARÝ: Poradce 99/1-2 Leasing. Poradce. Český Těšín 1999
- [4] B. JINDROVÁ: Leasing - chyby a problémy. Grada Publishing. 1. vydání, Praha 2000
- [5] V. VÁLEK, J. BÁČA: Leasing - moderní způsob financování investic. Management Press. 2. vydání, Praha 1994
- [6] LEASEUROPE, ARTHUR ANDERSEN: Leasing in Europe, London 1992
- [7] L. ŽEMLIČKA: Celní předpisy v praxi. Pragoeduca. 1. vydání, Praha 1994
- [8] P. BĚHOUNEK, A. BARTOŠ: Automobil v daňovém systému ČR. Linde, nakladatelství, s.r.o. 1. vydání, Praha 1996
- [9] L. ČICHOVSKÝ a kol.: Jak pořídit automobil leasingem? Montanex. 1. vydání, Ostrava 1996
- [10] Kolektiv autorů: Leasing od A do Z. Montanex, 1. Vydání, Ostrava 1992
- [11] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění dalších předpisů
- [12] Zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění dalších předpisů
- [13] Zákon č. 16/1992 Sb., o silniční dani, ve znění dalších předpisů
- [14] Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění dalších předpisů

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Vzor leasingové smlouvy

Příloha č. 2: Etický kodex členů Asociace leasingových společností ČR

Příloha č. 3: Přehled platných smluv ČR o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmů, resp. z příjmů a majetku

Příloha č. 4: Roční sazby silniční daně

PŘÍLOHA č. 1

**Vzor leasingové smlouvy firmy Dr. Barbara Vodička, Aussenhandel
& Leasing, s.r.o.**

Dr. Barbara Vodička, Außenhandel & Leasing, s.r.o.

Vaničková 1, 400 01 Ústí nad Labem
Tel.: 047/5211632 Fax: 047/5210148

Leasingová smlouva č.

uzavřená mezi

PRONAJÍMATELEM:

Firma Dr. Barbara Vodička, Außenhandel & Leasing, s.r.o.
Vaničková 1, 400 01 Ústí nad Labem, tel.047/5211632, fax 047/5210148
IČO 25 01 05 06 - DIČ 214 - 250 10 506
jednatelství Karlsruhe - Dr. Karel Vodička
tel. 0049-721-86 89 26
fax 0049-721- 86 78 92

bankovní spojení:

ČSOB, oblastní pobočka Ústí n.L., číslo účtu pro platbu v DEM:
07702040/0300, pro platbu v Kč 515077023/0300, HypoVereinsbank,
pobočka Ústí n. L., číslo účtu pro platby v DEM: 6712452002/3800

a

NÁJEMCEM:

Jméno firmy:
Adresa firmy: IČO, DIČ
Tel:, fax

I. Předmět nájmu

Typ:
Cena předmětu nájmu:
Číslo podvozku:

II. Technický stav vozidla

Pronajímatel výslovně prohlašuje, že předmětem leasingu je ojeté vozidlo. Veškeré záruky jsou vyloučeny. Technický stav při převzetí nájemcem je uveden v předávacím protokolu, který je součástí této smlouvy. Nájemce se seznámil se stavem vozidla před jeho převzetím, což stvrzuje podpisem předávacího protokolu. Nájemce stvrzuje podpisem této smlouvy skutečnost, že technický stav vozidla odpovídá popisu uvedenému v předávacím protokolu a že vozidlo je vybaveno povinnou výbavou, příslušenstvím a veškerou dokumentací.

Technická prohlídka provedena dne:

Vozidlo bylo převzato dne:

III. Sjednané platební podmínky leasingu

a) měsíční leasingové splátky

Smluvní strany se dohodly, že nájemce bude platit pronajímateli splátky za užívání předmětu **leasingu ve výši** + 22 % DPH

celkem tedy částku zaokrouhleno.....

Poslední leasingová splátka bude uhrazena v

Výše leasingových splátek je dána prodejní cenou předmětu leasingu, úrokovou sazbou a daní z přidané hodnoty. Splátky jsou splatné měsíčně, a to vždy do 15. dne v daném měsíci.

Důležité upozornění: Nájemce se zavazuje v zájmu včasného a pravidelného placení poukázat měsíční splátku v takovém termínu, aby došla na účet pronajímatele nejpozději do 15. dne běžného měsíce. V případě nesolventnosti na účtě je možno splátku uskutečnit osobně. Pokud toto nebude splněno, celá dosud splacená částka včetně kaucí propadá ve prospěch fy Barbara Vodička, Außenhandel & Leasing. V tomto případě je nájemce povinen vozidlo neprodleně - to jest nejpozději do deseti kalendářních dnů - předat na vlastní náklady firmě Dr. Barbara Vodička, Außenhandel & Leasing, s.r.o. Ústí n.L. Nájemce odstaví vůz na místo určené pronajímatelem. Další užívání vozidla nájemcem by bylo stíháno jako neoprávněné užívání cizí věci dle trestního práva.

b) kaucí

Při podpisu leasingové smlouvy zaplatil nájemce kauci ve výši:.....

c) mimořádná leasingová splátka

Při převzetí vozidla bude uhrazena mimořádná leasingová splátka ve výši:.....

+ 22 % DPH

IV. Práva a povinnosti

a) Uzavřením leasingové smlouvy vzniká pronajímateli povinnost předat nájemci sjednaný předmět leasingu a nájemci oprávnění předmět leasingu převzít do svého užívání.

b) Nájemce se zavazuje nakládat s předmětem leasingu s péčí řádného hospodáře. Údržbu, opravy a provoz hradí nájemce ze svých prostředků a na své náklady. Nájemce se zavazuje zúčastnit se na své náklady všech předepsaných technických prohlídek.

c) Nájemce umožní pronajímateli přístup k předmětu leasingu po celou dobu pronájmu za účelem kontroly technického stavu a provedení inventury. Změnu svého bydliště a stanoviště vozidla je nájemce povinen ohlásit neprodleně pronajímateli.

d) Nájemce není oprávněn po dobu trvání leasingové smlouvy předmět leasingu předat, nebo přenechat třetí osobě bez předchozího písemného souhlasu pronajímatele. Nájemce je povinen zabránit vzniku práv třetích osob k předmětu leasingu.

e) Nájemce řádně pojistí předmět leasingu po dobu trvání smlouvy proti všem obvyklým rizikům havarijním pojištěním. V případě vzniku škodní události vyrozumí nájemce neprodleně pronajímatele a současně podá zprávu pojišťovně. Rozdíl mezi výší škody a plněním pojišťovny hradí nájemce. Je povinností nájemce zabezpečit předmět leasingu podle podmínek pojišťovny. V případě nedodržení těchto podmínek a odmítnutí plnění ze strany pojišťovny jde škoda na vrub nájemce v plném rozsahu. Plnění pojistné smlouvy bude vinkulováno ve prospěch pronajímatele.

f) Nájemce je povinen užívat předmět leasingu výlučně způsobem stanoveným dodavatelem (výrobce). Jakékoli technické úpravy nejsou bez předchozího souhlasu pronajímatele povoleny. Provede-li nájemce bez souhlasu pronajímatele technické úpravy, je povinen uhradit snížení jeho hodnoty. Případné zvýšení hodnoty předmětu leasingu přechází bez nároku na náhradu vynaložených nákladů do majetku pronajímatele, pokud tento nebude požadovat uvedení předmětu leasingu do původního stavu.

g) I v případě odstavení předmětu leasingu z provozu (porucha, opravy, havárie, odcizení, ztráta či propadnutí technického osvědčení apod.) je nájemce povinen platit pronajímateli sjednané částky měsíčních leasingových splátek.

h) Po celou dobu platnosti leasingové smlouvy je vlastníkem předmětu leasingu pronajímatel. Pronajímatel se zavazuje v případě řádného plnění leasingové smlouvy nezasahovat do užívacích práv nájemce.

i) Nájemce není oprávněn leasingovou smlouvu vypovědět.

j) Smluvní strany dohodly, že je možné ukončit leas. smlouvu dohodou. Při předčasném vrácení vozidla na základě dohody se sepiše zevrubný předávací protokol. Případné nutné opravy jdou na vrub nájemce a odečtou se z kauce.

k) Pronajímatel může smlouvu vypovědět bez náhrady pouze

- neplní-li nájemce sjednané platební podmínky dle smlouvy
- je-li oprávněný předpoklad, že nájemce nevhodným zacházením snižuje hodnotu předmětu

- porušením bodu IV. odst. b) c), d), e), f), g).

Výpovědní lhůta činí 14 kalendářních dnů a počíná plynout dnem následujícím poté, co písemná výpověď dojde nájemci na poslední známou adresu, kterou nájemce pronajímateli udal. Má se za to, že tato výpověď je doručena, i v případě, že nájemce písemnou výpověď nepřevzme a ke skutečnému doručení nedojde.

Nájemce je povinen v případě výpovědi leasingové smlouvy pronajímatelem předmět leasingu vrátit. Neučiní-li tak nájemce do termínu, který mu pronajímatel stanovil, je pronajímatel oprávněn nájemci předmět leasingu odebrat kdykoliv, kdekoliv a i proti vůli nájemce. Náklady takto vzniklé hradí nájemce.

Nájemce je pro případ jednostranného vypovězení leasingové smlouvy pronajímateli povinen:

- doplatit dlužné částky nájemného až do doby faktického vrácení předmětu leasingu
- zaplatit veškeré náklady spojené se zrušením leasingové smlouvy a odebráním předmětu
- zaplatit rozdíl v ceně předmětu leasingu v době jeho odebrání oproti ceně v době jeho předání do užívání nájemci, zejména je povinen uhradit pronajímateli veškeré opravy, které na vozidle bude nutno provést včetně snížení jeho hodnoty v důsledku nevhodného provozování.

l) Pro případ prodlení se zaplacením leasingové splátky či jiné peněžní pohledávky se touto smlouvou stanoví smluvní pokuta ve výši 100,- Kč za každý den prodlení. Jako den zaplacení platí až ten den, kdy je platba na kontě firmy připsána. Smluvní pokuta ve výši 100,- Kč za každý den prodlení se sjednává též pro případ opožděného vrácení technického průkazu, pokud byl tento na určitou pevně stanovenou dobu dán nájemci k dispozici. Za první upomínku platby či vrácení TP fakturuje kromě toho pronajímatel správní poplatek ve výši 500,- Kč, za druhou upomínku správní poplatek ve výši 1 000,- Kč. Druhá upomínka bude zpravidla spojena s výpovědí leasingové smlouvy dle odst. IV/ j této smlouvy.

V. Přechod vlastnických práv

Po uhrazení všech smluvených leasingových splátek a případných úroků z prodlení je nájemce oprávněn koupit předmět leasingu za 1,- DM (slovy: jednu DM).

VI. Další ujednání

- a) Tyto leasingové smlouvy se řídí českým právem. Smluvním soudem pro obě smluvní strany je příslušný soud v Ústí nad Labem.
- b) Nájemce odpovídá za plnění veškerých daňových povinností na své straně, které plynou z leasingové smlouvy.
- c) Obě strany potvrzují svým podpisem souhlas s leasingovou smlouvou a svou vůli, všechna ustanovení smlouvy beze zbytku plnit.

- d) Nájemce se zejména zavazuje k přesnému plnění platebních povinností dle odst. III. této smlouvy a je si plně vědom toho, že nebudou-li tyto povinnosti řádně plněny, bude leasingová smlouva vypovězena a předmět leasingu bude muset být neprodleně vrácen.
- e) Technický průkaz je uložen u pronajímatele. Na žádost nájemce mu dá TP k dispozici na dobu maximálně 14 dnů. Pokud nájemce TP v této stanovené době nevrátí, platí smluvní pokutu 100,- Kč denně za každý den prodlení a správní poplatek dle bodu IV/k této smlouvy.
- f) Datum předání a převzetí vozidla s příslušenstvím, osvědčením o technickém průkazu vozidla a ostatními doklady je uveden na předávacím protokolu.
- g) Pronajímatel prohlašuje, že předmět leasingu není a ani v budoucnu nebude zastaven v bance či jiné instituci či firmě.
- i) Pronajímatel prohlašuje, že platby uvedené v leasingové smlouvě jsou platby konečné, t.j. že k nim nepřibudou žádné další poplatky.
- j) Závazný je pouze písemný text smlouvy. Žádná vedlejší ústní ujednání nebyla učiněna. Pokud by byla učiněna, prohlašují se touto smlouvou za neplatná. Každá ze smluvních stran se zavazuje, že nebude v budoucnu argumentovat jakýmkoli ústními ujednáními.

V Ústí n.L., dne

.....
.....
Pronajímatel:
Dr. Barbara Vodička
Außenhandel & Leasing

Nájemce: razítko firmy

PŘÍLOHA č. 2

Etický kodex členů Asociace leasingových společností ČR

Etický kodex členů

Asociace Leasingových Společností ČR

Leasing (finanční a operační pronájem) je v ČR provozován v neoddělitelné souvislosti s rozvojem tržního hospodářství. Stal se plnohodnotnou alternativou naplnění značné části podnikatelských záměrů. Působí při postupné modernizaci a restrukturalizaci výrobní základny v ČR a při růstu kapitalizace domácí ekonomiky. Má nezanedbatelné dopady do úvěrové a měnové sféry.

S růstem významu leasingu roste vedle nezbytného dodržování obecně závazných předpisů i nutnost prosazování obchodní etiky v praxi jednotlivých členů asociace, a to jak v obchodních stycích se zákazníky a dodavateli, tak ve vztazích se státními orgány. Na těchto základech musí být postaveny i vzájemné styky členů asociace. K zajišťování žádoucího chování svých členů přijala Asociace leasingových společností ČR tento kodex.

1. Ekonomické a společenské dopady obchodních aktivit členů asociace

Leasingové společnosti sdružené v Asociaci leasingových společností ČR patří mezi významné účastníky obchodních vztahů. Podporují a prosazují zásady parlamentní demokracie, právního státu a tržní ekonomiky. Hlásí se ke spoluodpovědnosti za zvyšování výkonnosti ekonomiky ČR založené na rozvoji hospodářské soutěže.

Ve své činnosti respektují členové Asociace leasingových společností ČR právní řád. Řídí se zásadami obchodní etiky. Vycházejí z podmíněnosti dlouhodobé prosperity dodržováním zásad obchodní etiky a řídí se důsledně jejími postuláty. Provozují leasing poctivě a odpovědně. Dbají na vysokou profesionalitu poskytovaných leasingových služeb

2. Vztahy leasingových společností se zákazníky a s dodavateli

Členové asociace uvádějí ve svých informačních, propagačních a reklamních materiálech výlučně ověřené a pravdivé údaje, které neuvedou zákazníka v omyl. O nabízených a poskytovaných službách podávají úplné, aktuální a srozumitelné informace. Zajistí stejný postup i v případech, kdy se zákazníkem jedná jejich jménem v souvislosti s uzavřením nebo plněním leasingové smlouvy dodavatelé či prodejci (dealeři). Dodržují požadavky věcnosti a serióznosti reklamy. Postupují v souladu s Kodexem zásad etické reklamní praxe v ČR vydaným Radou pro reklamu. V odbytových praktikách respektují pravidla hospodářské soutěže.

Postupují důsledně při zjišťování identity a důvěryhodnosti zájemců o leasingové služby i při ověřování jejich připravenosti a schopnosti plnit povinnosti podle leasingové smlouvy. Sdělují si poznatky ze styku s nepoctivými a jinak problematickými zákazníky. Chrání důsledně jiné

informace zjištěné ve styku se zákazníky

Členové asociace předkládají zákazníkům návrhy leasingových smluv (včetně obecných obchodních podmínek) vyhovující požadavkům na úplnost, jasnost a srozumitelnost celkového textu i jednotlivých formulací. Objasňují zejména zákazníkům leasingové navýšení, leasingový koeficient a leasingový faktor aplikovaný v příslušné leasingové transakci. Oznamují včas změny podmínek leasingové smlouvy, pokud k nim je leasingová společnost zmocněna leasingovou smlouvou. Při mimořádném ukončení leasingové smlouvy postupují důsledně v souladu s právem a podmínkami leasingové smlouvy.

V souvislosti s leasingovou smlouvou poskytují zákazníkovi podle svých možností právní, daňové, účetní, pojišťovací a jiné informace a doprovodné služby.

Členové asociace působí na dodavatele resp. výrobce a prodejce předmětu leasingu, aby dodržovali dohodnutou kvalitu dodávaných výrobků a služeb, záruční dobu, servisní a reklamační podmínky i bezpečnost těchto předmětů.

Své zákazníky, dodavatele a další obchodní partnery členské společnosti asociace vhodnou formou informují o existenci tohoto kodexu a seznámí zájemce s jeho obsahem.

V zájmu ochrany klientů udržují členové asociace svoji kapitálovou vybavenost na žádoucí úrovni.

3. Vztahy členů asociace

Členové asociace dodržují ve vzájemných stycích pravidla hospodářské soutěže. Naplňují důsledně opatření dohodnutá v zájmu prevence a postihu neseriózních a jinak problematických nájemců a dodavatelů. Podporují vzájemnou výměnu zkušeností a poznatků z leasingové činnosti, pokud není dotčeno obchodní tajemství a obchodní politika jednotlivých členů.

Členové asociace vystupují ve vzájemných vztazích korektně. Vzájemné rozpory řeší, pokud možno, dohodou.

4. Úkoly Asociace leasingových společností ČR

Asociace podporuje dostupnými prostředky vysokou kvalitu služeb poskytovaných členskými společnostmi a napomáhá tomu informačními, analytickými, vzdělávacími a jinými akcemi. Zprostředkuje výměnu zkušeností členských společností, pokud tím nejsou dotčeny jejich obchodní zájmy.

Asociace zajišťuje distribuci tohoto kodexu partnerským subjektům a dalším zájemcům. Objasňuje poslání a obsah kodexu ve své informační a vzdělávací činnosti.

Na pravidelných členských schůzích posuzuje soulad činnosti členů s

obsahem kodexu. Přijímá opatření k postupnému naplňování jeho zásad v činnosti asociace i všech jejích členů.

Asociace zajišťuje a koordinuje kontakty se státními orgány při sledování účinnosti právní úpravy ekonomických aktivit a při přípravě nových právních předpisů týkajících se leasingu a leasingových společností. Spolupůsobí při shromažďování a vyhodnocení statistických dat o leasingu v ČR.

Svým členům poskytuje smírčí služby, pokud o ně bude požádána.

Užívání loga asociace a údaje o členství v asociaci v obchodní, informační, propagační a reklamní činnosti členských společností je i vyjádřením ztotožnění se stanovami, podpory přijatých závěrů asociace a vázanosti obsahem tohoto kodexu. Členové asociace vyzývají k dodržování zásad tohoto kodexu i ostatní leasingové společnosti působící v České republice.

PŘÍLOHA č. 3

**Přehled platných smluv České republiky o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmů, resp. z příjmů a z majetku
(podle stavu k 1. 1. 1999)**

Smluvní stát	Platnost od	Sbírka zákonů č.
Albánie	10. 9. 1996	27/1996 Sb.

Austrálie	27. 11. 1995	5/1996 Sb.
Belgie	17. 12. 1977	24/1978 Sb.
Bělorusko	15. 1. 1998	31/1998 Sb.
Brazílie	14. 11. 1990	200/1991 Sb.
Čína	21. 12. 1987	41/1988 Sb.
Dánsko	27. 12. 1982	53/1983 Sb.
Egypt	4. 10. 1995	283/1995 Sb.
Estonsko	26. 5. 1995	184/1995 Sb.
Finsko	12. 12. 1995	43/1996 Sb.
Francie	25. 1. 1975	73/1975 Sb.
Indie	13. 3. 1987	77/1987 Sb.
Indonésie	26. 1. 1996	67/1996 Sb.
Irsko	21. 4. 1996	163/1996 Sb.
Itálie	26. 6. 1984	17/1985 Sb.
Izrael	23. 12. 1994	21/1995 Sb.
Japonsko	25. 11. 1978	46/1979 Sb.
JAR	3. 12. 1997	7/1998 Sb.
SFR Jugoslávie	17. 4. 1983	99/1983 Sb.
Kanada	22. 7. 1992	537/1992 Sb.
Korea	3. 3. 1995	124/1995 Sb.
Kypr	30. 12. 1980	30/1981 Sb.
Litva	8. 8. 1995	230/1995 Sb.
Lotyšsko	22. 5. 1995	170/1995 Sb.
Lucembursko	30. 12. 1992	79/1993 Sb.
Maďarsko	27. 12. 1994	22/1995 Sb.
Malajsie	9. 3. 1998	71/1998 Sb.
Malta	6. 6. 1997	164/1997 Sb.
Mongolsko	22. 6. 1998	bude publ. Ve Sb. zák.
Německo	17. 11. 1983	18/1984 Sb.
Nigérie	2. 12. 1990	339/1991 Sb.
Nizozemí	5. 11. 1974	138/1974 Sb.
Norsko	28. 12. 1979	35/1980 Sb.

Polsko	20. 12. 1993	31/1994 Sb.
Portugalsko	1. 10. 1997	275/1997 Sb.
Rakousko	12. 2. 1979	48/1979 Sb.
Rumunsko	11. 8. 1994	180/1994 Sb.
Rusko	18. 7. 1997	278/1997 Sb.
RVHP - fyzické osoby	1. 1. 1979	30/1979 Sb.
RVHP - právnické osoby	1. 1. 1979	49/1979 Sb.
Řecko	23. 5. 1989	98/1989 Sb.
SAE	9. 8. 1997	276/1997 Sb.
Singapur	21. 8. 1998	224/1998 Sb.
Slovensko	1. 7. 1993	257/1993 Sb.
Slovinsko	28. 4. 1998	214/1998 Sb.
Srí Lanka	19. 6. 1979	132/1979 Sb.
Španělsko	5. 6. 1981	23/1982 Sb.
Švédsko	8. 10. 1980	9/1981 Sb.
Švýcarsko	23. 10. 1996	281/1996 Sb.
Thajsko	14. 8. 1995	229/1995 Sb.
Tunisko	25. 10. 1991	419/1992 Sb.
USA	23. 12. 1993	32/1994 Sb.
Velká Británie	20. 12. 1991	89/1992 Sb.
Venezuela	12. 11. 1997	6/1998 Sb.
Vietnam	3. 2. 1998	108/1998 Sb.

PŘÍLOHA č. 4

Roční sazby silniční daně

a) podle zdvihového objemu motorů

Nad cm ³	Do cm ³	Kč
	800	1 200
800	1 250	1 800
1 250	1 500	2 400

1 500	2 000	3 000
2 000	3 000	3 600
3 000		4 200

a) podle součtu hmotností připadající na nápravy a počtu náprav u tahačů a návěsů,

c) podle celkové hmotnosti a počtu náprav u ostatních vozidel.

Počet náprav	Hmotnost v tunách		Kč
	nad	do	
1		1	1 800
	1	2	2 700
	2	3,5	3 900
	3,5	5	5 400
	5	6,5	6 900
	6,5	8	8 400
	8		9 600
2		1	1 800
	1	2	2 400
	2	3,5	3 600
	3,5	5	4 800
	5	6,5	6 000
	6,5	8	7 200
	8	9,5	8 400
	9,5	11	9 600
	11	12	10 800
	12	13	12 600
	13	14	14 700
	14	15	16 500
	15	18	23 700
	18	21	29 100
	21	24	35 100

	24	27	40 500
	27		46 200
3		1	1 800
	1	3,5	2 400
	3,5	6	3 600
	6	8,5	6 000
	8,5	11	7 200
	11	13	8 400
	13	15	10 500
	15	17	13 200
	17	19	15 900
	19	21	17 400
	21	23	21 300
	23	26	27 300
	26	31	36 600
	31	36	43 500
	36		50 400
4 a vice		18	8 400
	18	21	10 500
	21	23	14 100
	23	25	17 700
	25	27	22 200
	27	29	28 200
	29	32	33 300
	32	36	39 300
	36		44 100